

Vad tror våra EU-kandidater? Sidan 8

Sid 2 **LEDAREN:** EU gav oss samordnade lagar – och hårdare samhällen. Därför är det viktigt vad parlamentarikerna tror på och kämpar för.

Hon vill ge positiv synlighet åt kyrkan

Sidan 2

Europa lär sig leva med olika religioner

Sidan 6

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL PETRUS FÖRSAMLING

SAMI OJALA tog initiativ till en revidering av kyrkans organisation. Under remissdebatten samtalar han med Kyrkostyrelsens kanslichef Jukka Kesitalo.

Krismedvetenheten tynger kyrkans beslutsfattare

Kyrkomötets vårsession präglades av strukturfrågor. Centralförvaltningen möbleras om men kraven på ännu större förändringar vinner gehör bland ombuden.

Sidan 4

Ålands unga kyrka tror på framtiden

Sidan 5

När hemförsamlingen inte känns som hemma

Sidan 7

Gamla testamentet är förlorarnas berättelser

Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Värderingar har värde i EU

KP KYRKPRESSEN tar i det här numret pulsen på EU-kandidaterna med frågor som handlar om värderingar och tro.

Alla partier har fått samma möjlighet – alla har fått frågorna via sina kanslier och sålunda själva valt att svara eller låta bli. Många har gripit chansen och velat deklarerat på vilken värdegrund de står i Europaparlamentet, ifall just de väljs in.

Det är en viktig information till väljarna. Som europaparlamentariker kommer de invalda att ingå i ett nytt sammanhang, där gemenskapen blir större och ansvaret bredare än det vore ifall de satt i riksdagen hemma i Finland. Visst, sin nationalitet har de med sig i bagaget – alltid – men de som åker dit med uppdraget att enbart försvara hemlandets intressen är dömda att misslyckas.

På hemmaplan har politikerna de senaste decennierna anklagats för att ha bytt ut sina ideologier mot en strömformad konsensuspolitik. I EU driver makroplanet dem tillbaka till frågan om värdegrund och övertygelse, vare sig den är politisk eller religiös, och inom de politiska block de ingår i har de denna övertygelse som sitt viktigaste styrinstrument för vilka frågor de vill driva, hur de argumenterar och beslutar. Därför har det faktiskt betydelse vad de tror och tänker.

HOS OSS har vi traditionellt skyggat för de intima frågorna om övertygelse. De stämplas ofta som politisk mjukvara av underordnad betydelse.

Därför är det intressant att notera den feedback finländska toppjurister ger unionens lagstiftning när Yle ber några av dem utvärdera vad EU fört med sig för finländskt rättsväsende. De positiva sidorna de räknar upp är pragmatiska: rörelsefrihet, gemensam marknad och en strävan mot enhetliga regelverk. Men skuggsidorna handlar överraskande nog om värden, mjukvaran. Vid Åbo Akademi lyfter Elina Pirjatanniemi, professor i statsrätt och folkrätt, fram att grundläggande mänskliga rättigheter inte har vägt lika tungt som kalla marknadskalkyler, något som syns i unionens åtgärder under den ekonomiska krisen.

Hon får stöd av de andra, som med oro i röstentalar om den ökande polariseringen mellan dem som har och dem som saknar, vare sig det gäller jobb eller pengar. Den polariseringen leder till att kontrollen ovanifrån skärps ytterligare – och emeritusprofessor Matti Mikkola säger rent ut att han sörjer över att beslut har fattats stick i stäv med den nordiska välfärdsmodellen. Den vittnar enligt honom snabbt bort i ett samhälle där de stora är vinnare och de små förlorare. I kriminalpolitiken finns en tendens att medicinera brott med allt hårdare strafflagar. Hela expertkåten konkluderas i rubriken ”EU-lagstiftningen gav Finland hårda värderingar”. Så blev det innersta trots allt viktigt, ja kanske det viktigaste.

IDET ENSAMMA uppdraget har varje EU-parlamentariker därför ett stort ansvar där det gäller att hålla kontakt med den inre kompassen. Den formar framtiden för såväl Pirkko i Kauhava, Witek i Krakow och Javiera i Sevilla.

Därför behöver vi faktiskt få veta.

”Värderingar stämplas ibland som politisk mjukvara, som är av underordnad betydelse.”

PROFILEN: MILLA RAUTIAINEN

”För mig är det en kallelse att se till att kyrkan tar del av samhällsdebatten.”

Kyrkan ska tåla granskning

Att medierna skulle gotta sig i kyrkliga skandaler tror Milla Rautiainen är en missuppfattning.

– Man ska kunna granska kyrkan kritiskt, som vilken annan stor institution som helst, säger den nyblivna informationschefen på Kyrkans informationscentral.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

När vi träffas en fredag eftermiddag har **Milla Rautiainen** den första veckan som ny chef på Kyrkans informationscentral bakom sig.

– Det känns bra och jag väntar med stor entusiasm på vad mitt nya jobb för med sig, säger Rautiainen.

Intervjun går delvis på svenska – Rautiainen bodde i Sverige i tidiga tonåren och håller gärna sin svenska uppdaterad.

– I dag har jag lärt mig att min titel på svenska är informationschef.

Att hon skulle jobba med nyheter och medier var något nu 41-åriga Rautiainen visste redan då hon kom in på teologiska fakulteten i början av 90-talet.

– I journalistkåren finns människor med väldigt olika bakgrund. Jobbet lär man sig genom att göra det.

Milla Rautiainen har jobbat som journalist under hela sitt yrkesverksamma liv, senast på veckotidningen Apu som redaktionssekreterare och före det som reporter på Ilta-Sanomat. Hon har aldrig upplevt något motsatsförhållande mellan kyrkan och medierna.

– På de redaktioner jag har jobbat har kyrkan behandlats som vilken annan organisation som helst. Det är en missuppfattning att tidningarna bara skulle plocka upp de negativa nyheterna.

Hon berättar att hon under sin tid på kvällstidningen Ilta-Sanomat skrev tiotals positiva artiklar om kyrkan.

– De chefer jag haft har också sett min bakgrund och mitt intresse som en styrka och velat att jag använder min specialkunskap om kyrkan.

Det är ändå ett faktum att negativa nyheter överlag ofta får en synligare roll än de positiva.

– Negativa nyheter sprider sig lättare överallt. Andra medier tar tag i dem och folk delar dem på sociala medier.

Vad det i sin tur beror på har hon inget svar på, men hon poängterar att det är mediernas uppgift att belysa oriktigheter.

– Kyrkan är ju en stark institution i samhället med fyra miljoner finländare som medlemmar. Det är självklart att man ska kunna kritisera kyrkan om det behövs. Visst kan det ske övertramp ibland, men det är viktigt att kyrkan granskas utifrån.

Hon har själv skrivit kritiskt granskande artiklar om kyrkan under sin tid som journalist.

– För mig var det viktigt att sätta mig in i ämnet och försöka förstå till exempel både djupt konservativa och ultraliberala.

Tycker du att journalister som skriver om kyrkliga frågor känner kyrkan tillräckligt bra?

– Alltid kunde journalister ha större kunskap, men det gäller alla ämnen.

Nytt läger

Efter att i tjugo år ha skrivit om bland annat kyrkan för olika tidningar var Milla Rautiainen redo att byta läger.

– Att börja jobba för kyrkan ser jag som en naturlig fortsättning på det jobb jag gjort. Jag får använda de kunskaper jag har, men anpassa dem för det andra lägret. För mig är det en kallelse att se till att kyrkan tar del av samhällsdebatten.

På Kyrkans informationscentral är en del av uppgiften att genom pressmeddelanden låta olika medier få veta vad som är på gång i kyrkan. Rautiainen är noga med att lyfta fram viken av teamwork.

– Jag har ingen avsikt att dra solonummer. Det är mitt mål att tillsammans med mina kolleger på olika sätt göra kyrkan ännu mera synlig i media.

Hon tycker att kyrkans presstjänst har förbättrats under de senaste tio åren.

– Men vi kan alltid bli ännu bättre, vara ännu mera aktuella.

Hon ser gärna att kyrkan är mer alert när det gäller dagsfärska diskussionsämnen.

– Vi kan reagera snabbare genom att göra pressmeddelanden och be olika typer av människor om kommentarer. Det behöver inte handla om att 40 000 skriver ut sig ur kyrkan efter att **Päivi Räsänen** uttalat sig. Det kan handla om små, vardagsnära saker.

– Det är utmärkt att till exempel biskopar och Kyrkostyrelsens kanslichefer uttalar sig. Men det finns också massor av andra smarta människor i kyrkan som har mycket intressant att säga. Dem vill jag gärna lyfta fram.

– Vi kan också gärna tänka mera på målgruppen, på vem en viss nyhet riktar sig till. Sedan är det journalisternas uppgift att göra det till nyheter, men vi kan ge dem bakgrundsinformation och inspiration.

Öppnar upp för Gud

Sin kristna övertygelse har Milla Rautiainen burit med sig oberoende av var hon jobbat. I jobbet som journalist har det särskilt tagit sig uttryck i respekt för de människor hon intervjuar.

– Kyrkan är mycket viktig och den har alltid varit det. Men mitt förhållande till kyrkan har inte alltid varit oproblematiskt. Som yngre trivdes jag inte i den traditionella gudstjänsten, men nu för tiden tycker jag om den. Har det kanske med åldern att göra?

För sex år sedan tog en vän med henne till en kväll med kristen meditation.

– Jag gick med och kände genast att det var något jag behövde. 25 minuter i tystnad, i ordlös bön, är en välbehövlig kontrast till mitt hektiska liv i Helsingfors. Först var det en enorm trafik i huvudet!

För henne är det viktigt att meditationen är just kristen.

– Jag vill inte kritisera österländsk meditation. Men i den kristna meditationen går man inte in i sig själv, utan öppnar sig för den personliga Guds närvaro. Jag känner att Gud ger mig av sin övernaturliga frid.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Christa Mickelsson

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

MILLA RAUTIAINEN vill ge mera positiv synlighet åt kyrkan i medierna.

MILLA RAUTIAINEN

MAGISTER I TEOLOGI.

NYVALD CHEF PÅ KYRKANS INFORMATIONSCENTRAL.

BODDE I SVERIGE SOM 11-14-ÅRING.

SYSSLAR MED KRISTEN MEDITATION, ÄR GRUPPLEDARE.

RÄTTELSE

Artikeln om de kristna i Jordanien i KP 19 innehöll ett fel. Av Jordaniens sju miljoner invånare är tre procent kristna, inte tre miljoner. De kristna i Jordanien är alltså drygt 200 000.

Redaktionen ber om ursäkt för misstaget.

www.nordicsale.fi

2500 st. FÖNSTER och DÖRRAR. Kolla måtten på nätet!

snabbt och förmånligt

NORDIC sale

Kuusitie 1 Bosund
(06) 721 0111
sale@nordicsale.fi

I sorgens ögonblick, står vi till Er tjänst

BEGRAVNINGSTJÄNST
Kalmari

Torgvägen 1, 02400 Kyrklätt

tel: 010 2194550 eller Bodil Kalmari 050 4084460

info@hautauspalvelukalmari.fi www.hautauspalvelukalmari.fi

BLAND BORGÅ stifts kyrkomötesombud ser Åsa A Westerlund flest fördelar med den förlagna samfällighetsmodellen.

”Samfälligheterna ska förstå sin roll”

KYRKOMÖTET. Frågor om struktur och ekonomi slog sin stämpel på Kyrkomötets vårsession.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

Ska alla församlingar i framtiden tvingas höra till en samfällighet? I den frågan går åsikterna isär bland kyrkomötets ombud, också när det kommer till ombuden från Borgå stift.

Strukturfrågan är en långkörare som var på mellanbehandling vid kyrkomötets vårsession i Åbo förra veckan. Enligt det förslag som Kyrkostyrelsens plenum godkände i april ska alla församlingar gå över till samfällighetsmodellen senast 2019. Under kyrkomötets remissdebatt diskuterades frågan livligt i mer än fyra timmar.

Enligt Åsa A Westerlund råder det konsensus om att en förändring behövs, men det finns olika åsikter om hur den ska se ut.

– En förändring behövs av den orsaken att det finns så

många små och medelstora församlingar som står inför ekonomiskt svåra tider. Det handlar om solidaritet inom större enheter.

Westerlund säger att de nuvarande strukturerna inte böjer sig så lätt för samarbete mellan olika församlingar.

– Det är lite olyckligt att man talar så mycket om att församlingarna mister sin självständighet. Det handlar bara om en annan slags struktur för samarbete.

Hon ser inte att det ligger någon fara i att samfällighetsprosten får för stor makt.

– Han eller hon får just så mycket makt som grundstadsger honom. Det som i dag saknas i våra samfälligheter är den teologiska styrningen. I vår nuvarande samfällighetslagstiftning är det ekonomischefen som är chef för alla. Vore det inte bättre om den

”Jag menar att den måste innefatta frivillighet.”

Peter Lindbäck

som har sista ordet är en kyrkoherde med erfarenhet av församlingens verksamhet?

– Vi har sett att den nuvarande modellen inte betjänar församlingarna. Det behöver vara tydligt att församlingsarbetet är det primära, inte ekonomin. Som jag ser det genomsyras förslaget av att församlingarna är grunderna och att samfälligheterna ska förstå sin roll: att tjäna församlingarna.

Brödsmulor kvar

Även om många håller med om att en uppdatering behövs, kan de övriga ombuden från Borgå stift inte acceptera tvånget att inordna sig under en samfällighet.

– Om piskorna framtvingar en förändring i församlingsstrukturen, då är den här modellen den minst dåliga, säger Peter Lindbäck.

– Men jag menar att den måste innefatta frivillighet för de församlingar som är funktionsdugliga och till sin yta omfattar åtminstone en kommun.

Som enda åländska representant vid kyrkomötet lyf-

ter han fram situationen på Åland.

– Vi har inte särskilt goda erfarenheter av att församlingar gått samman. Slår man ihop ekonomiskt välmående församling med en annan med ekonomiska problem är resultatet snarare en församling med dålig ekonomi.

Han tycker inte heller att bilden av att församlingarna som grunden ska kvarstå är sanningsenlig.

– Det handlar snarare om att församlingarna slukas av samfälligheterna och sedan får tillbaka lite brödsmulor som de själva har rätt att förfoga över.

Lindbäck säger också att aktiva medlemmar blir passiva medlemmar då de förtroendeuppgifter de haft i församlingen faller bort i en större samfällighet.

– Vi ska inte glömma bort betydelsen av den förändringen.

Kyrkomötet remitterade ärendet till lagutskottet. Beredningen förväntas vara klar nästa vår, så att ärendet kan behandlas på kyrkomötets vårsession 2015.

”Kan väcka den björn som sover”

FRAMTID. Stig Kankkonen är frustrerad över att pengar, strukturer och byråkrati präglade vårens kyrkomötesession.

Ett av de ärenden som diskuterades på kyrkomötet var Sami Ojalas ombudsinitiativ om en revidering av kyrkans centralförvaltning. Initiativet remitterades till framtidsutskottet, där bland andra Stig Kankkonen sitter.

– Vi måste titta på om kyrkans struktur överhuvudtaget motsvarar dagens och framtiden krav, säger Kankkonen och menar att kyrkan inte får rygga för svåra och utmanande frågor.

Han säger att han inte är den enda som känner en viss frustration över att pengar, strukturer och byråkrati sätter sin prägel på kyrkans högst beslutande organ.

– Men vi är ett lagstiftande organ, sådant här hör till oss. Men jag kan inte låta bli att undra hur mycket av det

STIG KANKKONEN vill anpassa kyrkan till framtiden.

vi håller på med beror på att vi är ett lagstiftande offentligt organ.

Kyrkomötet beslöt på fredagen om ändringar i kyrkolagen och -ordningen för att göra organisationen smidigare, men Kankkonen säger att mera behövs.

– Visst kan man komma med fräscha initiativ, som att slopa kyrkomötet, men vi kan inte svälja dem bara för att de är fräscha. Hur kan vi garantera representativiteten om kyrkomötet till exempel begränsas radikalt?

”Det handlar om de vuxna”

NYFAMILJER. Ett nytt vigselformulär för nyfamiljer där barnen tas i beaktande är uppe till förslag.

– Det är viktigt att kyrkan noterar nyfamiljer och deras situation, säger Bo-Göran Åstrand.

Han ställer sig ändå kritisk till att vigselformulärets frågor omformas för att beakta barnen i en nyfamilj.

– Äktenskapet är en juridisk handling mellan två vuxna. Det är inte oproblematiskt att infoga barnen i det. Det finns också en risk att det här ökar eventuella spänningar som kan finnas då bägge parter gått nya vägar.

Bo-Göran Åstrand vill i stället att barnen inkluderas i förrättningsamtalen inför vigseln.

– I utskottsarbetet lyfte jag själv fram att välsignelse av hemmet är ett bra sätt att stöda nyfamiljen. I hemmet

BO-GÖRAN ÅSTRAND vill inte inkludera barn i vigselformuläret.

är det naturligt att innesluta både paret och barnen i den nya gemenskapen.

Vad gäller vigseln säger han att kyrkan i såväl tal som förböner ska stöda nyfamiljen som sådan.

– De ska få en klar signal från kyrkan att det nu är framtiden som gäller.

Åstrand sitter i konstitutionsutskottet som jobbat med initiativet innan det remitterades till handboksutskottet.

BYGGNADER ANSVAR

Initiativ från stiftsfullmäktige förföll

Stiftsfullmäktige i Borgå stift gjorde 2012 en framställning till kyrkomötet om statens ansvar för upprätthållandet av kyrkliga byggnader byggda före 1865.

Kyrkomötet beslöt under sin vårsession att låta initiativet förfalla. Motiveringen var att den lag som staten redan bereder om ersättning till kyrkan också innefattar ansvar för kyrkliga byggnader.

VÅRDÖ KYRKA. FOTO: KP-ARKIV/MIRA STRANDBERG

STATSUNDERSTÖD 114 MILJONER

Ja till årlig summa

Kyrkomötet stöder i ett utlåtande Finansministeriets förslag att kyrkan ersätts för sina samhällsliga uppgifter med ett lagstadgat statsunderstöd i stället för med en del av samfundsskatten. Den före-

slagna summan är 114 miljoner euro.

– Det är svårt att beräkna hur stora våra kostnader är, men summan täcker nog inte alla av dem, säger kyrkomötesombud Åsa A Westerlund.

I Finansministeriets motivering finns det inte grund för att ersät-

ta kostnaderna till fullt belopp eftersom de uppgifter som kyrkan ersätts för även gagnar den evangelisk-lutherska kyrkan och dess medlemmar. Kyrkomötet anser att motiveringen bör ändras på denna punkt.

Förändringen föreslås träda i kraft 2015.

”Behovet är uppenbart”

PERSONFÖRSAMLINGAR. Möjligheten att inrätta personförsamlingar diskuterades på kyrkomötet.

Max-Olav Lassila stöder tanken på att också tillåta personförsamlingar då man skissar upp den nya modellen för församlingsstrukturer. I dagsläget måste man höra till den församling på vars område man bor och kan inte ansluta sig till en församling på basis av till exempel åsikt.

– I dagens läge blir det mer och mer uppenbart att det växer fram nya församlingar i vilket fall som helst. Är det inte bättre att försöka tillåta än förbjuda?

Ett av motargumenten är att församlingen ska vara en plats där också oliksmåttade ska kunna ha gemenskap.

– Vi måste definiera vad som är ofrånkomligt och som vi inte kan ge upp. Jag tror nog att alla håller med om att det finns en gräns

MAX-OLAV LASSILA vill tillåta personförsamlingar.

för gemenskap.

Vad gäller frågan om alla församlingar måste ingå i en samfällighet är Lassila tveksam.

– Flera svenska församlingar kanske blir ensamma i en stor finsk samfällighet med en finsk samfällighetsprost över sig. Det är inte alls oproblemiskt.

”Tillägget känns viktigt”

PSALMER. Arbetet med ett tillägg till psalmboken närmar sig slutmålet.

Till hösten är det meningens att arbetet med det nya psalmbokstillägget ska vara färdigt. Göran Stenlund sitter med i Kyrkomötets handboksutskott som bland annat har berett den här frågan för plenum.

– Vi har haft förmånen att träffa sekreterarna för både den svensk- och finskspråkiga arbetsgruppen. I augusti håller vi ett gemensamt seminarium med båda arbetsgrupperna. Då gäller det att gå igenom materialet och lägga fram ett slutgiltigt förslag, säger Stenlund.

Hantyccker att psalmbokstillägget är viktigt, eftersom det i praktiken rör församlingarna och deras arbete.

– Det kommer inte att ställas i bokhyllan utan kommer att tryckas upp och

GÖRAN STENLUND gläder sig över psalmbokstillägget.

finnas i församlingarna.

Också Stenlund har noterat att kyrkomötets vårsession i hög grad präglats av förvaltningsfrågor.

– Enligt kyrkolagen är ju kyrkomötets uppgift att ha hand om kyrkans helhetsförvaltning och nu just handlar det om samfälligheter och strukturfrågor, övergång från samfundsskatt till ett anslag i statsbudgeten och om kyrkans centralförvaltning.

Åland satsar på unga tillsammans

SAMARBETE. I spartider är det ofta barn- och ungdomsarbetet som får stryka på foten, konstaterar ungdomsledare Sonja Winé. På Åland motarbetar man den negativa trenden genom att samarbeta över församlingsgränserna.

TEXT OCH FOTO:
HEIDI HENDERSSON

– Det är en styrka att vi kan jobba tillsammans, säger ungdomsledaren Sonja Winé som tillsammans med representanter från fyra andra församlingar på övriga Åland håller i Ålands Unga Kyrka, församlingarnas gemensamma ungdomsverksamhet.

Församlingarna hade länge haft gemensam hjälpledarutbildning när idén för en utökad, samordnad verksamhet växte fram för drygt tre år sedan.

– Vi började med ny verksamhet också, bland annat övernattningar.

I dag ordnar ÅUK ungmässa med samkväm en gång i månaden samt pyssel- och spelkvällar.

– En till två gånger per termin har vi en ungdomskväll då vi åker och gör något roligt tillsammans. I höstas åkte vi till exempel till leklandet i Eckerö och tävlade mot varandra.

Ungdomarna planerar

Deltagarantalet varierar, men brukar vara mellan fem och femton personer. Ungdomarna är ofta med och planerar aktiviteterna och ÅUK har möjliggjort att församlingarna kan ha en mer regelbunden kontakt med de unga, bland annat via den egna Facebooksidan.

– Ungdomarna vill gärna ha fler aktiviteter. De säger själva att de hittat en gemenskap, säger Sonja Winé och poängterar att verksamheten har en väldigt stark kyrklig framtoning.

– Vi går starkt ut med att vi är en kyrka och det är vår styrka. Det är andakt och

SONJA WINÉ är ungdomsledare i Jomala församling och huvudsaklig ansvarig för samarbetet mellan församlingarna. Ett ovärderligt jobb, anser hon.

mässor i allt vi gör.

Hon har märkt att den starka betoningen på andlighet och bön, till skillnad från vad många kanske tror, går hem hos ungdomarna.

– I ungdomsverksamheten har man länge inte vågat prata Gud av rädsla för att skrämja bort ungdomarna, men det gör vi. De vet vad det handlar om.

Aktiviteterna riktar sig till ungdomar som gått ut skriftskolan ända upp till 18-19-årsåldern. Men Sonja

”Har man inte en fungerande barn- och ungdomsverksamhet i dag, då har man inte en församling om 70 år.”

Sonja Winé

ja Winé skulle gärna se att församlingarna satsade också på unga vuxna.

– Som det är nu finns det inget för dem och det måste vi kunna erbjuda. Nu måste vi hänvisa dem till frikyrkorna, men det är inte sagt att de alltid erbjuder det som våra unga vill ha.

Den svåra penningfrågan

Innan ÅUK uppstod fanns det en regelbunden ungdomsverksamhet i endast två av församlingarna, Jomala och Lemland-Lumparland.

– Vi konstaterade att vi inte kan ha eget ungdomsarbete i alla små församlingar. Jag är den enda ungdomsarbetsledaren som är på 100 procent på övriga Åland.

I och med samarbetet har församlingarna hittat ett sätt att erbjuda mer med mindre resurser, men kvar står fort-

farande den eviga frågan om hur pengarna ska räcka till.

– Vi har fått pengar från prosteriföreningen, men annars är det Jomala församling som står för en stor del av kostnaderna. Jomala är ekonomisk huvudman och fakturerar de andra församlingarna i mån av möjlighet.

Alla aktiviteter, förutom längre resor, är gratis och det är så man vill hålla det. Det är viktigt att ungdomarna känner att de har en plats i den kyrkliga församlingen.

– Har man inte en fungerande barn- och ungdomsverksamhet i dag, då har man inte en församling om 70 år. Det är när de är unga som de behöver ha en kontakt med församlingen för att senare kunna komma tillbaka. Det är i barn- och ungdomsarbetet som grunden finns, den kristna fostran.

SVERIGE KLOCKRINGNING

Kritiker ingen biskopsassistent
Kyrkorna i Jönköping ringde till fara under en timme den första maj som en protest mot en rasistisk demonstration. En man som utgav sig för att vara biskopsassistent framträdde i SVT och kritiserade tilltaget hårt. Han anmälde också ringningen till domkapitlet, skriver Dagen.

Det har visat sig att mannen inte har någon officiell ställning i Svenska kyrkan. Däremot har han hjälpt till vid Missionsprovinsens gudstjänster. Missionsprovinsen är känd för att den motsätter sig kvinnliga präster.

VAL VÄRDERINGAR

”Genom att rösta tar vi ställning till personer och de värderingar som de och deras partier representerar i EU-valet.”

Seppo Simola i sin ledare i Kirkko & Kautunki.

UGANDA DISKRIMINERING

Biskop riskerar fängelsedom

Den ugandiske biskopen Christopher Senyonjo riskerar fängelse för att han engagerat sig för homosexuellas rättigheter, skriver Kyrkans Tidning.

Ugandisk lag säger att den som vägrar diskrimi-

nera homosexuella kan straffas. För någon vecka sedan gjorde polisen ett tillslag mot en aidsklinik i huvudstaden Kampala.

I den här miljön verkar biskop Senyonjo som redan år 2006 fräntogs sitt ämbete av anglikanska kyrkan i Uganda på grund av att han uppma-

nade sina kolleger att ta emot homosexuella i sina kyrkor.

Senyonjo är direktor för ett center i Kampala som arbetar för försoning mellan homo- och heterosexuella. Lagstiftningen mot homosexuella i Uganda skärptes och blev ännu strängare i februari i år.

Vi lär oss leva med varandra

INTERKULTURALITET. Europa genomgår en kulturell förvandling som egentligen har pågått sedan medeltiden. – Den gamla idén om en enhetskultur fungerar inte längre, säger professor Josef Freise.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

I Tyskland sätter många muslimska föräldrar sina barn i kristna skolor. De vill hellre ha sina barn i en skola där de får höra någonting om Gud än i en sekulär statlig skola.

– Det här skulle inte vara möjligt om vi inte hade lyckats bygga upp ett ömsesidigt förtroende mellan muslimer och kristna, säger professor **Josef Freise** från Katholische Hochschule, en katolsk yrkeshögskola i Nordheim-Westfalen i västra Tyskland.

Föräldrarna, både muslimer och kristna, inbjuds till ett möte på skolan.

– Föräldrarna informeras om hur skolan undervisar i kristendom och islam. Sedan frågar man föräldrarna om de tycker att sättet att undervisa är respektfullt visavi deras egen religion.

Förståelsen mellan olika trossamfund i Europa har kommit en bit på väg, åtminstone i vissa kretsar. Så har det inte varit alltid. Ännu när Freise själv gick i skolan så delade man upp katoliker och protestanter i klassen.

– I en klass med fyrtio elever fanns det kanske tio protestanter och trettio katoliker. Då fick protestanterna sitta skilt för sig längst bak i klassen i en egen grupp.

I en del skolor gick man ännu längre och hade skilda klasser för katoliker och protestanter.

– Det här fungerade förstås inte i längden. I Tyskland har vi tvingats lära oss leva med varandra. Efter andra världskriget och förintelsen har vi gått en lång väg.

Många religionskrig

Europa har en lång och dyster historia av religionskrig och oförsonlighet mellan folkgrupper och trosriktningar.

– Principen "den vars land det är, hans religion ska råda" blev riktgivande i Europa i mitten av 1500-talet och ända fram till 1800-talet.

Det ledde till fred mellan katolska och protestantiska furstendömen och fria statsstater.

– Men inom ett furstendöme förföljde man ändå dem som betraktades som kättare. Lutherska furstar förföljde kalvinister och anabaptister som flydde till Nordamerika eller utplånades.

Först vid Westfaliska freden 1648, efter trettioåriga kriget, sträckte sig toleransen också till anabaptister och kalvinister.

– Men judarna omfattades aldrig av de här fördragen och diskrimineringen av judar fortsatte i Europa som tidigare.

Det finns stora skillnader mellan länderna i Europa när det gäller deras religiösa eller icke-religiösa bakgrund.

BÅDE TURKISKA regeringen och en katolsk kyrka har deltagit i finansieringen av den omdebatterade stora centralmoskén i Köln. FOTO: DITIB

– Det finns traditionella katolska länder, speciellt i södra Europa: Italien, Spanien och Portugal. Men så har vi också Irland, Polen och Litauen som är katolska.

Länderna i Skandinavien är protestantiska, i England har vi anglikanska kyrkan och så finns det sekulära stater med kommunistisk bakgrund.

– Det finns länder där blandningen mellan religioner är ganska jämn och så finns det ortodoxa stater som Grekland, Rumänien, Bulgarien och delvis Cypern.

I hela Europa finns dessutom minoriteter som judar, romer och muslimer.

Olika strategier i olika länder

De europeiska länderna har valt olika strategier för att hantera den interkulturella utmaningen.

– Det franska sättet är att förbjuda kulturella och speciellt religiösa olikheter i det offentliga rummet. Men i ditt hem får du tro som du vill.

En radikalare modell är att alla får leva ut sin kultur och tro också i det offentliga.

– Mitten mellan dessa finns en mera moderat modell där alla måste följa samhällets regler, exempelvis jämlikhet mellan könen, ingen diskriminering av minoriteter. Men samtidigt tillåts alla att uttrycka sina åsikter i offentligheten. Skolan kan undervisa i elevernas egen religion men under överseende av staten.

I det samhälleliga beslutsfattandet är religion alltid kopplat till ekonomi, politik och kultur.

– Som exempel på det här kan jag

NÄR JOSEF Freise var skolpojke måste de som var protestanter sitta skilt för sig i ett hörn i klassen. I dag vill muslimska föräldrar sätta sina barn i kristna skolor. FOTO: TOMAS VON MARTENS

nämna bygget av en jättestor centralmoské i Köln. Den fick klartecken av staden efter en lång och mycket hård politisk debatt, ibland med starkt rasistiska övertoner. Enkäter visar att över hälften av invånarna är positivt inställda till den.

Kölns moské rymmer flera tusen bedjande muslimer och är 4 500 kvadratmeter stor. Arkitekten är **Paul Böhm**, som blivit känd som för sina kyrkor, och kostnaderna av bygget omkring 20 miljoner euro. Finansieringen kommer delvis från turkiska regeringen, samt banklån och donatier. St. Theodores katolska kyrka i Köln deltar också i insamlandet av medel till moskén som har två minareter som är 55 meter höga.

Samhällets sätt att hantera beslut av

den här typen står i direkt relation till hur problematiken hanteras på individnivå.

– Ett exklusivt tänkande utgår från att "Jag har rätt och du har fel". Ett inklusivt från att "Jag har rätt men också du kan ha lite rätt". Pluralisten säger "Jag har rätt och du har rätt". Perspektivtänkandet kan uttryckas så här: "Jag har inte hela sanningen och inte du heller. Sanningen är ett mysterium. Vi behöver varandra för att närma oss mysteriet."

Hur ser du på Europas framtid?

– Jag ser det som hoppfullt att relationerna mellan olika religioner har blivit bättre. Trossamfunden skickar hälsningar till varandra under religiösa högtider. Fundamentalism av olika slag är något vi inte kan ignorera. Vi måste lära oss leva med varandra.

I dag är det muslimerna som diskrimineras mest.

– Därför tycker jag att det är viktigt att det undervisas om islam i skolorna.

Unga människor står i dag inför flera krävande utmaningar.

– För det första att hitta ett yrke som passar en och som man trivs med. En annan är att förverkliga och utveckla fungerande och tillfredställande personliga relationer till andra. För det tredje är det viktigt att hitta en världsbild som kan vägleda den unga i hennes dagliga liv. I världsbilden ingår en förmåga att kunna tolka erfarenheter av sorg, smärta och död.

Professor Josef Freise besökte Helsingfors i slutet av april för att föreläsa om interkulturalitet.

Hemflytt
från 450,-

En egen flyttjänst för dig som bor i centrum.

Ring och begär offert!

Tel. 0400 89 8069

www.cityflytt.fi

Ett enklare sätt att flytta.

CITY
FLYTT

I GUDSTJÄNSTEN borde vi alla kunna mötas, trots olikheter och oberoende av ålder. FOTO: KP-ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

Hur sitter din församlingskostym?

ANDLIG IDENTITET.

Vad gör man om ens hemförsamlings andliga profil känns obekvämt?

TEXT: ULRIKA HANSSON

En viktig fråga för både församlingsanställda och -medlemmar är hur församlingen ska lyckas tillmötesgå vitt skilda behov av andlighet och uttryck för tro. Vissa känner sig hemma i ett karismatiskt klimat, andra i ett högkyrkligt. Vad gör man om man inte känner sig hemma i sin hemförsamling?

– Jag tycker att man gärna får ta kontakt med en präst i församlingen och uttrycka sina behov och önskemål. Det är värdefullt att få in sådana synpunkter, säger **Lars-Johan Sandvik** som är kyrkoherde i Nykarleby församling.

Han har fått mycket respons som tangerar församlingens profil och ser det som positivt. Han anser att en folkkyrkoförsamling inte får ha en för smal profil.

– Fast prästen inte vill delta i all verksamhet så kanske det finns andra som kan starta grupper för olika behov.

Håkan Djupsjöbacka, tidigare kyrkoherde och numera församlingsspastor i Liljendals församling, betonar vikten av att en församling trots allt vågar ha en tydlig linje.

– Visst är det viktigt att integrera men det får inte ske på bekostnad av församlingens profil.

Svårt att tillmötesgå alla
Det är ingen lätt sak att täcka alla behov i en församling.

– Jag upplever att vi har misslyckats på den punkten, säger Djupsjöbacka.

Då syftar han på problem med nyrekryteringen i församlingen. Liljendal har aldrig haft någon ungdomsarbetsledare; när något gjorts har det varit på frivillig basis.

Sandvik berättar att unga vuxna i Nykarleby upplevt att det inte erbjudits tillräckligt med verksamhet för dem. Missnöjet har fått ett konkret resultat.

– Unga familjer med små

barn har nyss startat en öppen grupp som ska träffas en lördag kväll i månaden. De lägger upp ett barnanpassat program själva.

Ett område där olika viljor är svåra att förena är inom sång och musik, påpekar Sandvik.

– Unga kan ha svårt att uppskatta psalmer och vill hellre sjunga i en annan tradition, som i sin tur kanske inte känns naturlig för äldre. De här två stilarna har vi inte ännu lyckats förena.

Att samla olika åldersgrupper är också en utmaning.

– Vårt mål är att alla ska kunna mötas åtminstone i gudstjänsten, men det kräver nytänkande och mod, säger Sandvik.

Andra samfund

På en liten ort är utbudet av församlingar begränsat.

– När jag växte upp gick vi inte till andra samfund, men det ser jag helt annorlunda på i dag. Jag har förståelse för att församlingsmedlemmar kan ha behov av att röra sig över församlings- och även samfundsgränser, säger Djupsjöbacka.

Men frågan om var man hör hemma kommer förr eller senare att möta en om man söker sig bort från sin egen församling, påpekar Sandvik.

Storsinhet

Djupsjöbacka säger att församlingen inte kan liknas vid ett konsumtionssamhälle där vi enbart kan plocka åt oss det som lockar oss.

– I en församling är tanken att vi ska förstå, respektera och komplettera varandra.

Ibland är vi onödigt otåliga tycker Sandvik.

– Om jag inte får det jag själv vill ha så far jag. Det är ingen mogen kristen reaktion.

Han lyfter fram gudstjänsten och nattvarden som ett rum där vi alla ska kunna mötas trots olikheter.

– Då man är andligt ivrig kan man samtidigt bli trångsynt. Vi måste alla försöka vara storsinta och ge avkall på en del av det vi själva vill, men har också rätt att förvänta oss något av det vi vill. Att lyckas med det kräver en viss andlig mognad, säger Sandvik.

VÅGA FRÅGA

Det handlar om Jesus

JAN-ERIK NYMAN är prost och pensionerad kyrkoherde från Jakobstad och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

I Joh.10:34 citerar Jesus Ps. 82:6. Han säger att de som fått ta emot Guds ord är gudar. Hur ska man förstå det?

NÄR JAG läste på om de två texterna som nämns i frågan dök ett begrepp upp, som kanske inte är helt bekant: Vi är gudar – läran. Den tankegången bygger man oftast just på Ps. 82:6 och Joh. 10:34. När det gäller Ps. 82 är ju den en Guds dom över orättfärdiga domare, enligt Folkbibeln rubriksättning. Bibelkommissionens översättning noterar i noten till psalmen att innehållet ”är gåtfullt”. Domarna tilltalas visserligen som ”gudar” men ska ändå ”dö som människor dör och falla som furstar faller”.

DET ÄR den här texten Jesus hänvisar till när han debatterar med ”judarna” i Joh. 10. Judarna på plats är skrifflärda. De vet vad som står i Lagen, som i sammanhanget står för hela Gamla testamentet. Nu hävdar de att Jesus upprepade gånger brutit mot Lagen genom att betona sin enhet med Fadern och sitt gudomliga uppdrag. I sitt handlande och sin undervisning har han agerat på sådant sätt att många har blivit övertygade om att han inte bara är en vanlig människa.

Oroade av detta vill de skrifflärda stena honom för häldelse. Ingen människa får säga att hon är ett med Gud. Att hon är Gud.

DET ÄR här Jesus hänvisar till Lagen. Den retoriska frågan blir: ”Står det inte i er lag: Jag har sagt att ni är gudar?” Om nu Gud kallade dem för gudar som fick ta emot hans ord i Ps. 82, då kan det inte vara fel att kalla Jesus för Gud, honom som Gud har helgat till att föra hans budskap till världen.

HELA TEXTSAMMANHANGET handlar om vem Jesus är och hans gudomlighet. Det handlar inte om oss människor i allmänhet. Ordet har getts oss. Det är riktigt. En del har tagit emot det i tacksamhet och glädje. Andra har förhållit sig ljumt och en del har tagit avstånd från Ordet. Och en del har ännu inte fått en chans att ta det till sig. Därför fortsätter uppdraget att sprida Ordet.

Men vi ska komma ihåg att oberoende av vår relation till Ordet är vi fortsättningsvis bara människor med mänskliga brister och lever under samma lagbundenhet som de i Ps. 82. Ingen har här fått löfte om det vi i liturgin sjunger om Gud: ”Helige, odödlige ...”

Vi lever som människor i den här världen. Men tack vare det Jesus gjort för oss kan vi med frimodighet se fram emot ett nytt liv i en ny värld, i evig gemenskap med Gud. Guds nåd har öppnat vägarna och vi får i tro och tillit gå dem.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN ERIKA RÖNNGÅRD

Vi samexisterar, min soffa och jag

En kväll i soffan surfade jag in på en inredningsbetonad blogg och möttes av en

rad bilder på ett ombonat vardagsrum fyllt av fluffiga och smakfullt matchade textilier – från

kuddar och gardiner ner till själva grunden i vardagsrummet: soffan. Och ack, den soffa jag själv sitter i om kvällarna. Den må vara relativt funktionell som sittmöbel och som bäddsoffa erbjuder den dessutom en praktisk extrabädd för långväga gäster. Men vack-

er med dagens mått mätt kan man inte säga att den är. Den är gammal, men inte tillräckligt gammal för att vara vintage eller retro. Den härstammar från en period i inredningshistorien som inte alls är i ropet just nu.

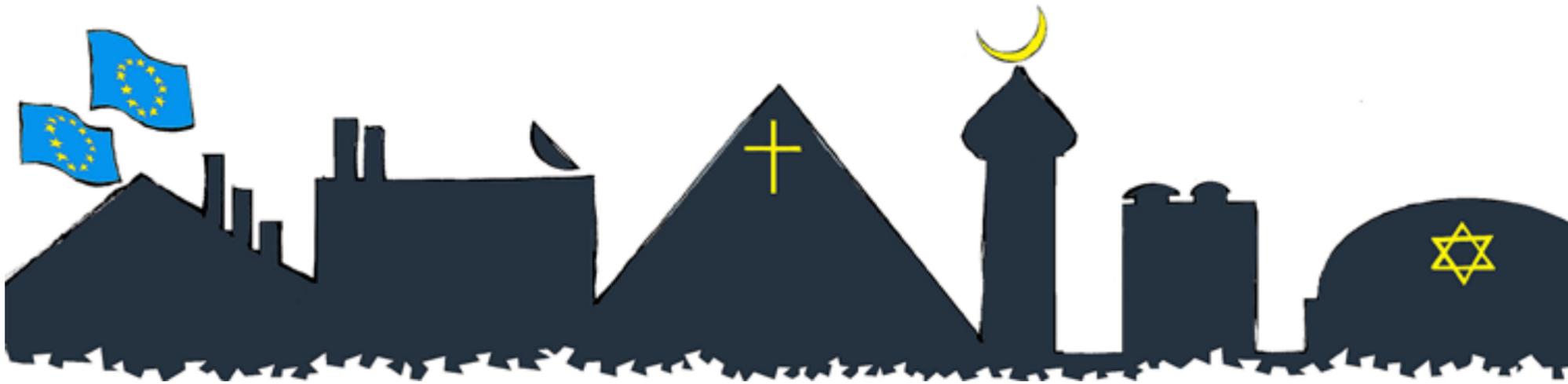
Behöver en soffa vara vacker? Behöver den passa

stilmässigt ihop med resten av vardagsrummet? Ja, hävdar säkert varje inredningsbloggare med självaktning.

Men varje period när jag kritiskt betraktat min soffa slutar ändå med att vi fortsätter att samexistera, soffan och jag. Och jag tänker att min otrendiga soffa kan

vara en medveten handling, ett ställningstagande för rätten att strunta i att hemmet inte nödvändigtvis plattar i ett inredningsreportage. Att inse att den otidsenliga soffan inte stör hemmets invånare tillräckligt mycket för att det ska vara värt besvär att byta ut den.

Nästa gång jag får för mig att läsa inredningsbloggar ska jag försöka komma ihåg att det är ett hem jag bor i och inte en representationslägenhet och avleda mig genom att vila blicken på det hörn som för stunden känns mest representativt.

EUROPAVAL. Den kristna värdegrunden, de mänskliga rättigheterna och religionsfriheten lyfts fram av flera av de kandidater i EU-valet som svarat på Kyrkpressens frågor.

Tron förenar och skiljer

FINNS DET NÅGOT I DITT POLITISKA ENGAGEMANG SOM BOTTNAR I DIN TRO?

CHRISTINA GESTRIN, SFP

Vi har alla ansvar för varandra och vår omgivning, både lokalt och globalt. De starka ska stå upp för de svaga. Minoriteter bör respekteras. Politik är för mig mycket ideologiskt. Jag vill vara med om att rädda världen. Det finns en koppling till tro i den tankegången.

SVEN JERKKU, SFP

Jag tror på öppenhet och människors lika värde. Det kristna budskapet och min tro på allas rätt att delta i samhället på lika villkor, att värna om mänskliga rättigheter och bevaka minoriteternas ställning, utgår från samma värderingar.

BRITT LUNDBERG, SFP

Min kristna identitet har alltid varit både en styrka och en drivkraft i mitt politiska arbete. Jag kämpar för att de kristna traditionerna i skolans jul- och avslutningsfirande ska bevaras. De kristna värderingarna är grunden för vårt samhälle och lagstiftning och ska vara en del av skolans vardag.

WIVAN NYGÅRD-FAGERUDD, SFP

Allt. Mitt samhällsengagemang är ett sätt att omsätta min kristna tro i handling. I tron finns drivkraften att stå upp för de svaga och utsatta, att motarbeta orättvisor och att verka för sann öppenhet.

MARCUS RANTALA, SFP

Jag är kristen. Det är en viktig värdegrund och ett aktivt val från min sida.

SILJA BORGARSDÓTTIR SANDELIN, SFP

Den värdegrund jag är uppvuxen i, det nordiska samhället, betonar medmänsklighet, jämlikhet och omsorg om varandra. De värderingarna är viktiga för mig.

KARL VON SMITTEN, SFP

Som läkare arbetar jag för de sjuka och svaga och för att kristendomen inte ska gömmas bort i samhället.

PÄIVI STORGÅRD, SFP

Absolut. Hela mitt politiska arbete base-

rar sig på den västerländska och kristna kulturen.

NILS TORVALDS, SFP

Det du gör en av dessa mina minsta broder gör du ock mot mig ...

BO-GÖRAN ÅSTRAND, SFP

Allt! Min tro och mina värderingar följer mig överallt. Tro betyder för mig förtröstan på Gud och ansvar för medmänniskorna. Jag vill slå vakt om människovärdet och solidariteten. De grundläggande värderingarna har sina rötter i kristendomen.

NIKLAS ANDERSSON, KD

Min tro är ett sätt att vara, ett sätt att leva. Min tro är med mig i mitt dagliga liv och den tar sig uttryck i de dagliga val jag gör.

SARI ESSAYAH, KD

Som kristen grundar jag hela min världsåskådning på tron på Jesus. Från den kommer värderingarna jag försöker ha som grund för de beslut jag gör.

TOM HIMANEN, KD

Jag mötte en gång en handikappad man. Jag ville göra något för honom. Men vad? Jag kunde inte ge honom hälsa. Att ge pengar kunde vara förolämpande. På två sekunder kom jag bara på en vettig lösning, att le varmt mot honom. Då bestämde jag mig för att jag vill göra något för att underlätta den mannens liv.

JOUKO JÄÄSKELÄINEN, KD

Familjen och äktenskapet mellan en kvinna och en man är en tydlig princip. Den lagliga fria aborten har gjort många europeiska länder till de snabbast åldrande i världen. Friheten för den kristna manifestationen måste bevaras.

JUKKA-PEKKA KUOKKANEN, KD

Ganska mycket: hela min människosyn bottnar i min tolkning av tron och Bibeln. Människan är skapad till en kreativ varelse med stor kapacitet för både gott och ont. Men sist och slutligen baserar sig allt på Guds nåd! I praktiken

syns det här i min strävan efter rättvisa.

LAURA PEUHKURI, KD

Tron är grunden till allt som jag gör.

MIA PUOLIMATKA, KD

Naturligtvis. Jag är medlem i KD, som gör ett mycket värdefullt arbete för det finska samhället och för EU.

PÄIVI RÄSÄNEN, KD

Ja, en hel del. Tron som värdegrund är en viktig utgångspunkt i samhällsplaneringen. Politikens viktigaste syfte är att hjälpa andra människor och att göra deras liv tryggt. Tron och den människobild den speglar ger motivation till det. Tron påverkar också arbetsmoralen och ger styrka i svåra tider.

PETER ÖSTMAN, KD

För mig har tron inte alltid varit självklar. Jag har upplevt en tid då jag prövade och ifrågasatte allt, inte minst min barndomstro. Jag genomgick misslyckanden och tvivel. Genom nåd och upprättelse fick jag en fastare och tryggare tro att luta mig mot. Jag har förväntats över hur Gud hjälpt och ibland påtag-

ligt lett mig in i olika uppdrag, i affärlivet och senare i politiken.

ANNELI JÄÄTTEENMÄKI, C

Javisst. Alla människor har lika värde och borde behandlas lika. Det är min viktigaste princip i politiken.

ANTTI KAIKKONEN, C

Tanken på rättvisa och försvar av de svagare bygger på den.

OLLI REHN, C

Allt politiskt engagemang måste böttna i klara värderingar. Den djupa strömmen av europeiskt tänkande har två källor: den kristna tron och humanismen, ett arv av upplysning och bildning. Respekten för människan och människovärdet är gemensam för dessa. Det skapar en grund för ekumeniskt tänkande och europeiskt politiskt samarbete.

HANNU TAKKULA, C

Det kristna budskapet och de i Bibeln grundade värderingarna kommer alltid att vara en oskiljaktig del av mitt sätt att göra bedömningar och fatta politiska beslut. Det är grunden för min önskan att försvara de ståndpunkter som står närmast de kristna bedömningarna.

TUULA PELTONEN, SDP

Jag vill alltid göra en politik där jag kan

VIVAN NYGÅRD-FAGERUDD, SFP

JOUKO JÄÄSKELÄINEN, KD

PETER ÖSTMAN, KD

ANNELI JÄÄTTEENMÄKI, C

HUR VI GJORDE DET

- I mars sände vi ut fyra frågor till kandidaterna i EU-valet via partikanslierna.
- Kandidaterna fick en månad på sig att svara. Vi förlängde svarstiden med några dagar.
- De kandidater vars svar saknas har alltså inte svarat inom utsatt tid, eller inte svarat alls.
- Svaren presenteras partivis i den ordning vi fått in de flesta svaren. Kandidaterna nämns i alfabetisk ordning.

MATERIALET HAR SAMMANSTÄLLTS AV JOHAN SANDBERG. ILLUSTRATION AV WILFRED HILDONEN.

åt i Europavalet

hjälpa den vanliga människans vardagliga liv. Varje människa är värdefull.

MITRO REPO, SDP

Min livserfarenhet och övertygelse är den kristne prästens. Över 70 000 medborgare valde in mig i parlamentet vid senaste val, medvetna om att min kristna övertygelse styr mitt arbete. Man kan ta ställning till många saker utgående från den kristna tron, att hjälpa de svaga och skydda minoriteterna.

KAARIN TAIPALE, SDP

Nej. Politik är politik och tro är tro.

LI ANDERSSON, VF

Jag är inte medlem i kyrkan.

ANTERO EEROLA, VF

Religiösa frågor och folks möjliga gudrelation är privatsaker. Jag anser att EU-valets kandidater inte har skäl att redogöra för dem.

ANNIKA LAPINTIE, VF

För mig hör religionen först och främst till privatlivet. När människornas grundbehov är uppfyllda, man är välmående och känner sig trygg, har man också möjlighet att utöva religion, eller ägna sig åt ideella, intellektuella och andliga ärenden.

TARJA CRONBERG, DE GRÖNA

Mitt politiska engagemang bygger på allmän etik och moral som allt som oftast måste bedömas från fall till fall, det vill säga vad som är moraliskt riktigt och hållbart i olika situationer.

EIJA-RIITTA KORHOLA, SAML

Tanken att bygga ett fridsamt, humant och socialt medvetet Europa som baserar sig på rättvisa, tolerans och frihet har följt mig sedan jag lärde känna den europeiska kristdemokratien som ung studerade i Wien. Då var jag någon slags aktivist och smugglade biblar till det kommunistiska Östeuropa. Den kristna människosynen betyder att fattigdom och sjukdom inte är individers fel och vi alla ska hjälpa dem som behöver hjälp. Mitt behov att förändra världen härrör sig från denna princip.

SAKARI PUISTO, SANNF

Mänskliga rättigheter i socialpolitiken.

VILKA KYRKLIGA ELLER KRISTNA FRÅGOR BÖR OCH KAN BEHANDLAS PÅ EU-NIVÅ?

ALINA BÖLING, SFP

Grundläggande värderingar som religionsfrihet måste tryggas också inom EU. I dagens läge kräver EU att alla medlemmar är parter i den Europeiska människorättskonventionen. Det vore viktigt att också själva EU skulle bli en av avtalsparterna.

CHRISTINA GESTRIN, SFP

EU är både en handelspolitisk och en värdepolitisk union. Till EU:s grundvärden hör att respektera mänskliga rättigheter och motverka diskriminering. Dessa värden är också kristna grundvärden. För mig är det viktigt att respekten för människan, omsorgen för omgivningen samt att freden beva-

ras står högt på EU:s politiska agenda.

SVEN JERKKU, SFP

Att värna om de mänskliga rättigheterna och minoriteternas ställning är frågor som såväl kyrkan som EU bör ta ställning till och bevaka.

BRITT LUNDBERG, SFP

Nära förknippad med de kristna värderingarna ligger frågan om hur den ekonomiska krisen påverkar utsatta grupper och desperata flyktingar inom unionen. Frågan om hur arbetslösa, fattiga, ungdomar och invandrare behandlas ska alltid ligga i förgrunden i EU-processen. Även kampen mot främlingsfientligheten kräver EU:s resoluta insatser i takt med att populistiska krafter vinner terräng.

WIVAN NYGÅRD-FAGERUDD, SFP

Att få tro och utöva sin tro är en grundläggande mänsklig rättighet. Den rätten kränks på väldigt många håll i världen. Globalt är kristna i dag den mest förföljda gruppen. EU får inte skygga för förföljelse på grund av religiös övertygelse, vilken trosriktning det än gäller. Det är inte heller tolerans att osynliggöra religiösa särdrag och putsa bort uttryck för tro ur det offentliga rummet.

MARCUS RANTALA, SFP

Många frågor i det kristna budskapet, som omtanke om medmänniskan och kampen mot fattigdom och utslagning, är också bärande teman i den europeiska unionen. Jag tror att det nationella beslutsfattandet är den rätta nivån för direkt kyrkolagstiftning.

SILJA BORGARSDÓTTIR SANDELIN, SFP

Alla människors lika värde bör beaktas och respekteras i allt beslutsfattande.

KARL VON SMITTEN, SFP

Enligt Lissabonfördraget ska EU föra en ständig dialog med kyrkorna i Europa. Men EU blandar sig inte i ländernas lagar beträffande kyrkornas ställning och rättigheter.

PÄIVI STORGÅRD, SFP

Det är viktigt att tala för de mänskliga rättigheterna, som också de kristna underskriver. Samhällets moraliska och etiska nivå syns tydligt i behandlingen av flyktingar och migranter. En viktig del är också arbetet mot människohandel. Vapenhandel borde man också diskutera öppet. Klimat- och miljöfrågor är likaså kristna frågor. EU:s framtida utvidgning till Östeuropa kommer också att lyfta fram frågor på både kyrklig och kristen nivå.

NILS TORVALDS, SFP

Moralfrågor kommer oundvikligen upp. Men i övrigt ska religionsfrågor nog vara individens eget ansvar.

BO-GÖRAN ÅSTRAND, SFP

Kyrkorna ska själva ha rätt att bestämma om sin tro och lära. EU ska inte begränsa kyrkornas självständighet och verksamhetsmöjligheter. Men beslut som fattas i EU kan få konsekvenser för kyrkan som organisation i frågor som arbetslagstiftning, administration och förvaltning. Kyrkorna har en viktig roll i att lyfta fram ansvaret för varje människas värde.

NIKLAS ANDERSSON, KD

EU ska stå för fred, frihet, stabilitet och trygghet. EU ska jobba för att mänskliga rättigheter och religionsfriheten förverkligas och förbättras i hela världen. Etiskt viktiga frågor som genmanipulerad matproduktion och eutanasi lagstiftning i Europa kan diskuteras. Miljö- och klimatpolitiken handlar om hur vi förvaltar skapelsen och kan ses som en kristen fråga.

SARI ESSAYAH, KD

Lagstiftningen gällande kyrkor och religiösa samfund ska behandlas på nationell nivå. EU bör dock föra en regelbunden dialog med kyrkorna. Förre året antog Europarådet riktlinjer för främjande av religionsfrihet, linjer som styr medlemsländernas aktioner inom EU och i relationerna med andra länder. Europaparlamentet har värdjat för

NILS TORVALDS SFP

ANNIKA LAPINTIE, VF

MITRO REPO, SDP

ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

LÄS MERA PÅ WEBBEN

- Av utrymmesskäl får endast förkortade svar på två frågor av de fyra frågor vi ställde plats här.
- På www.kyrkpressen.fi finns mera utförliga svar, samt svaren på frågorna:
  1. I vilka frågor går andra värderingar eller intressen före en enad kyrklig eller kristen front?
  2. Vad har den evangelisk-lutherska kyrkan för nytta av att du blir invald?

WWW.KYRKPRESSEN.FI

EIJARIIHTA KORHOLA, Saml

BO-GÖRAN ÅSTRAND, SFP

PÄIVI RÄSÄNEN, KD

ANTTI KAIKKONEN, C

HANNU TAKKULA, C

TARJA CRONBERG, De gröna

CHRISTINA GESTRIN, SFP

SVEN JERKKU, SFP

minoriteternas rätt till religionsfrihet, även de kristna minoriteternas. De teologiska frågorna hör varken till statsmakten eller EU.

TOM HIMANEN, KD

Det har blivit vanligt att religionen och speciellt kristendomen rensas bort från vårt samhälle och vår kultur. Det sker både medvetet och omedvetet. För fem år sedan lät Europeiska kommissionen göra kalendrar för fem miljoner euro, i vilka man hade inkluderat festhelger men inte jul och påsk. I Europaparlamentet behövs personer som kan se till att kristendomen tas i beaktande i besluten.

JOUKO JÄÄSKELÄINEN, KD

Religionsfriheten är en stor princip som måste förstärkas. Vi kunde officiellt utnämna kristendomen som grunden till de viktigaste arven i Europa.

JUKKA-PEKKA KUOKKANEN, KD

Religionsfriheten är den viktigaste. På sistone har det varit mycket tal om den negativa religionsfriheten, rätten att inte idka religion. Vi måste kämpa för den positiva religionsfriheten, att fritt kunna utöva sin religion.

LAURA PEUHKURI, KD

Europa är byggt på kristna värderingar. EU bör uppskatta människorätten, lagligheten och religionsfriheten.

MIA PUOLIMATKA, KD

EU måste inrikta sig på principer som bygger på rättsstatens grundmål. I målen ingår det absoluta människovärdet och de grundläggande rättigheterna. EU måste vara framstegsvänligt på områden som religionsfrihet och trygghet. Det handlar om människans rätt att vara och leva som Guds avbild.

PÄIVI RÄSÄNEN, KD

Att värdesätta människolivet och betoningen av varje människas oersättliga värde har genom tiderna varit viktigt för de kristna. På EU-nivå är människovärdet och mänskliga rättigheter centrala. Respekten för människovärdet, familjen, livet, kärleken till nästan, arbetet och företagsamheten är värden som kristdemokraterna arbetar för, både i Finland och i EU. Att värna om miljö är också viktigt för oss.

TIINA TUOMELA, KD

Kristna värden och de mänskliga rättigheterna måste respekteras. Religionsfriheten är också mycket viktig.

PETER ÖSTMAN, KD

EU bör fortsätta sitt arbete för att främja religionsfriheten i alla medlemsstater och grannländer. Den är ju en av de mänskliga rättigheterna.

ANNELI JÄÄTTEENMÄKI, C

Religionsfrihet debatteras även på EU-nivå. Det är viktigt då religionsfriheten är en grundläggande mänsklig rättighet.

ANTTI KAIKKONEN, C

Förhållandet mellan EU:s medlemsländer och kyrkorna behandlas på nationell nivå. Den situationen behöver man inte ändra på. På EU-nivå kan man behandla frågor som mänskliga rättigheter, religionsfrihet, fred och tolerans. Förutom det finns frågor som klimatförändring och hållbar utveckling som man bör tänka på gemensamt.

JOUNI OVASKA, C

Kyrkliga frågor bör behandlas på nationell nivå. EU:s roll är att arbeta med jämställdhet och mänskliga rättigheter. Kyrkan är en bra expert.

OLLI REHN, C

I allmänhet bör man respektera kyrkornas autonomi. Det är viktigt att de europeiska kyrkorna har en god ekumenisk avsikt i det arbetet.

HANNU TAKKULA, C

Religionsfriheten diskuteras ganska mycket i Europaparlamentet. Framöver blir den ett tema som får ständig uppmärksamhet. Kyrkorna är involverade i olika utvecklingssamarbeten inom diakoni, ungdomsarbete och utbildning. Kyrkorna har egna perspektiv på det mänskliga och miljömässiga välbefinnandet. I de etiska frågorna har kyrkorna ett viktigt budskap som man borde ta hänsyn till i beslutsfattandet.

TUULA PELTONEN, SDP

På EU-nivå kan frågor om religionsfrihet, mångkulturalism och mänskliga rättigheter behandlas. Det är mycket viktigt att man kan diskutera varje människas rätt att leva fritt och att få tro fritt i hela Europa. De kristna vär-

deringarna lär oss respektera varandra.

MITRO REPO, SDP

Genom att garantera medborgerliga friheter som religionsfriheten är EU ett stabilt stöd också för kyrkan. De aspekter som hänför sig till den sociala rättvisan är centrala ur ett kristet perspektiv. EU behandlar inte direkt konfessionella frågor, men värdegrunden har ett starkt kristet ursprung.

KAARIN TAIPALE, SDP

Endast religionsfriheten.

LI ANDERSSON, VF

Alla EU-medlemsländer har förbundit sig till att trygga religionsfriheten som en del av de mänskliga grundrättigheterna. I övrigt är jag för en separation av kyrka och stat. Jag ser inte något skäl att behandla trosfrågor i ett politiskt forum.

ANTERO EEROLA, VF

Jag anser att religion, politik och stat inte ska sammanblandas inom EU. Religionen är en privatsak. Samtidigt måste staten respektera folks religiösa känslor.

ANNIKA LAPINTIE, VF

Religionsfrihet är en grundrättighet som i likhet med yttrandefrihet och åsiktsfrihet måste tryggas inom hela EU. Alla borde ha rätt att utöva sin egen religion men också ha rätt att inte oskäligt utsättas för andras religion. Då Europa blir mångkulturellt måste alla behandlas lika oavsett ursprung eller världsåskådning.

TARJA CRONBERG, DE GRÖNA

Religionsfrihet är en viktig fråga. Kyrkliga ärenden lyser dock med sin frånvaro i parlamentet. En dialog mellan parlamentet och kyrkan om etiska värderingar vore trots allt viktig i frågor som globalt ansvar, fred, utvecklingssamarbete, klimatförändringen och invandrare.

EIJARIIHTA KORHOLA, SAML

Religionsfriheten är en av de viktigaste frågorna där EU också har utrikespolitiska riktlinjer. En hel del av den europeiska utvecklingsbudgeten är riktad till kyrkliga eller religiösa organisationer och det borde värderas i politiken. Sociala frågor, miljöfrågor, hållbar utveckling och flyktingpolitik är teman där religiösa värderingar ofta spelar en roll.

Miljöarbete handlar om vår överlevnad

EKOLOGI. Medan det globala klimathotet växer sig starkare står de finlands-svenska församlingarna och tittar på. Miljökämpen och teologen Per Håkansson tycker att kyrkan i högre grad borde dra sitt strå till stacken.

TEXT: AXEL VIKSTRÖM

År 2001 inrättade Kyrkostyrelsen ”Kyrkans miljödiplom” – ett program med en medföljande handbok vars syfte var att uppmuntra församlingarna att sköta sin verksamhet mer ekologiskt. Tretton år senare är det bara tio församlingar i Borgå stift, det vill säga en sjuandedel, som når upp till de krav som diplomets ställer. Trots den rådande klimatkrisen är det uppenbart att miljöfrågor fortfarande inte prioriteras tillräckligt i församlingarna.

På andra sidan Östersjön är tongångarna något muntrare. I ett samhällsklimat där miljöfrågor får klart mer medialt utrymme än i Finland har även församlingarna hoppat på taget. Malmöförsamlingarnas tidning *Trovärdigt* presenterar ett miljöuppslag i varje nummer och Lunds stift har dragit igång ett internationellt hållbarhetsprojekt som går ut på att landsbygdsförsamlingar tillsammans arbetar för en grönare framtid.

Är det någon man ska diskutera miljöfrågor inom Svenska kyrkan med så är det teologen och miljökämpen **Per Håkansson**. Genom åren har han haft flera miljörelaterade uppgifter i Lunds stift, allt från att organisera stiftets miljöarbete till att arrangera utbildningsdagar för personal.

– Jag utgår ifrån att livet är skapat av Gud och således har allt levande en relation till Gud oberoende av människan. Således har människan ett ansvar, inte för, utan i naturen.

Håkanssons eget miljöengagemang drog igång på allvar när han i mitten av 1970-talet arbetade som studentpastor i Göteborg. Kommunens planer på att förvandla ett grönsakstorg till parkeringshus väckte starka reaktioner hos göteborgarna. Håkansson deltog i ockupationen av torget och den omfattande namninsamling som resulterade i över 200 000 underskrifter.

– Samtidigt hade jag kommit över den danske teologen **Ole Jensens** doktorsavhandling i miljöteologi – en bok som träffade mig rakt i magen. I avhandlingen fick jag bekräftat de tankar jag själv reflekterat över och allting föll på sin plats.

Gör det konkret

Det var när han inledde sin tid som kyrkoherde i Kirsebergs församling i Malmö i mitten på 1990-talet som Håkansson på allvar började arbetet på gräsrotsnivå.

– Ett av de största bekymren med miljöarbetet är fortfarande att det finns ett stort gap mellan dem som driver frå-

LARSMO FÖRSAMLING hör till de församlingar i Borgå stift som uppfyller miljödiplomets krav. FOTO: KP-ARKIV/JOHAN SANDBERG

gorna på en högre nivå och församlingsmedlemmarna. Utmaningen ligger i att konkretisera miljöetikerna i församlingsvardagen.

För Håkansson går miljöetik hand i hand med mänskliga rättigheter. Det syns inte minst i hans praktiserande av de kyrkliga sakramenten. Kirsebergs församling odlar sina egna blommor till altaret och både oblaten och vinet är fair trade.

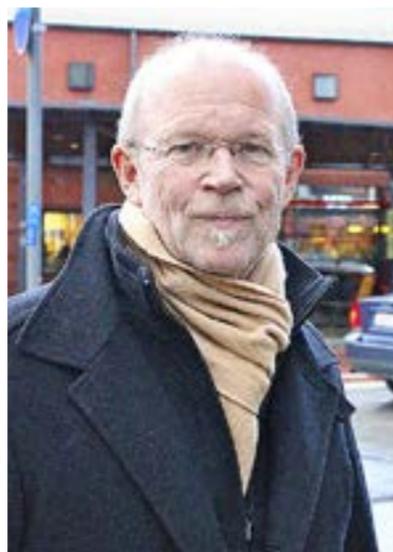
– För mig känns det helt bakvänt att fira nattvard om produkterna vi hanterar möjligen har sitt ursprung i barnarbete.

Även dopet ska få en ny innebörd genom det nyligen sjösatta ”Träd- och vattenprojektet”. Tanken är att göra dopet till en miljövänlig ceremoni genom att för varje barn som döps plantera ett träd i speciella dopskogor på Haiti. Kollekten vid dopet går i sin tur till olika vattenprojekt.

– Genom det här vill vi visa hur barnet inte bara blir en del av Svenska kyrkan utan även en del av en världsvid gemenskap.

Isamarbete med musikern **John Perry** har Håkansson skapat en ny mässa med namnet ”Skapelsens godhet – en mässa för moder jord”. Mässans språk betonar människans relation till skapelsen. Genom mässan vill Håkansson ta in naturens Gud i kyrkorummet.

– Alla människor har religiösa upplevelser men allt flera känner sig främ-

PER HÅKANSSON påminner om att ekologiskt också är lönsamt. FOTO: AXEL VIKSTRÖM

mande för den Gud som framställs i kyrkan. Det vore viktigt för kyrkan att visa att den existentiella känsla som vi kan känna ute i naturen är samma Gud som vi möter i gudstjänsten.

Genom åren har Håkansson stött på flera svårflörtade präster som haft svårt att ta Håkanssons teorier på allvar. Det har lärt honom vilka strategier som är nödvändiga i övertygandet.

– Det viktigaste är att ta in energiexperter och ekonomer som kan visa upp statistik som visar att det ekologiska arbetet på sikt blir lönsamt även ur ett ekonomiskt perspektiv. Siffror brukar övertyga de flesta. Därutöver borde församlingarna bli bättre på att samarbeta med kommuner och andra profana institutioner.

Med en blandning av skapelseteologi, miljöetik och ansvarskännande hoppas Per Håkansson på att kyrkan i framtiden i högre grad ska kämpa för planetens framtid.

– I en tid av ohållbar utveckling, rovdrift på våra naturresurser, ökande koldioxidutsläpp, orättvisor och naturkatastrofer måste vi värna om gemenskapen med allt levande, vårda livet och skönheten i skapelsen och låta lovsången till livet i alla dess former få genom-syra våra liv.

HÄR UPPFYLLS MILJÖ-KRAVEN

• **De enskilda** församlingar i Borgå stift som i dag uppfyller miljödiplomets krav är Mariehamn och Larsmo. Tillsammans med finska samfälligheter har diplom även delats ut till Helsingforsförsamlingarna, Esbo, Vanda, Tammerfors, Åbo och Vasa.

Texter om ett nedtryckt

GUD I GT. Gud är historiens herre, någon som både ingriper och manipulerar i kulisserna. Det säger den svenska teologen och forskaren Ola Wikander som fascinerats av hur en samling texter från en nordvästsemitisk miljö slog igenom i hela världen under namnet Gamla testamentet.

TEXT OCH FOTO: SÖREN VIKTORSSON

Gamla testamentet skildrar inte främst kungarnas och maktens historia.

– Vad det handlar det om är i stället till stor del förlorarlitteratur, fastslår forskaren **Ola Wikander** i sin senaste essäsamling *Gud är ett verb*.

De flesta av oss har åsikter, ofta star-ka sådana, om Bibelns första del.

– Men det är anmärkningsvärt hur sällan vi i dag diskuterar Gamla testamentet annat än i rena schabloner. Texterna finns där och bibelvetenskapen ger oss ett fantastiskt verktyg, framhåller Wikander när Kyrkpressen träffar honom på Lunds universitets teologiska fakultet.

Blott 32-åriga teologie doktorn och forskaren i Gamla testamentets exegetik torde ha ordentligt på fötterna när han i essäsamlingen med undertiteln "Tankar om Gamla testamentet och dess idéhistoria" dyrkar uppskriften och ger oss texterna i deras kontext.

– Jag var femton när jag började studera klassisk hebreiska. I den bibelhebreiska läroboken stod ofta att "Detta vet vi genom jämförelsen med ugartiskan".

– Då lärde jag mig på egen hand detta utdöda språk som hör hemma på 1300- och 1200-talen före Kristus, berättar Ola Wikander, som år 2012 doktorerade på avhandlingen *Drought, Death and the Sun in Ugarit and Ancient Israel*.

Vem vänder sig då den nu aktuella boken – nummer tio ur hans fatatur, mest uppmärksammas blev *Idöda språks sällskap* från 2006 – till?

– Den så kallade bildade allmänheten. Men även till dem som kanske aldrig öppnat en Bibel.

Redan i inledningen slår Wikander fast att "De ungefär 1 400 sidor hebreiska bokstäver som utgör den hebreiska bibeln eller Gamla testamentet bildar den gemensamma urgrunden för judendomen, kristendomen och islam. Det går knappast att tänka sig hur vår civilisation skulle ha sett ut utan alla de ständiga referenserna till denna textsamling".

Marginellt blev centralt

Han pekar också på det märkliga i att en samling texter från en nordvästsemitisk miljö fått världsomspännande genomslag.

– Ja, så är det. Det är en samling disparata texter från en kultur som under sin levnadstid var ganska marginell.

– Genom historiens nycker, en del skulle säga försynen, fick de en spridning långt utanför denna kultur och har kommit att tolkas i helt andra sammanhang än de för vilka de ursprungligen skrevs.

Central i såväl judisk som kristen tradition är *pentateuken*, det vill säga de fem Moseböckerna. Tidigt uppstod föreställningen att Mose själv skulle vara författaren, men som Ola Wikander påpekar i sin bok kunde han näppeligen ha beskrivit sin egen död.

För den historisk-kritiska bibelforskningen, som började växa fram under slutet av 1700-talet och 1800-talets början, stod pentateukens tillkomst i fokus.

– Man tyckte sig se olika källor eller bakgrundslager i texterna. Den gängse uppfattningen än i dag är att vi här har med fyra olika författare eller textlager att göra.

Wikander framhåller i sin essäsamling att israeliternas Gud, det vill säga Jahve, i allra högsta grad ingriper i historien.

– Han är historiens herre för vilken alla världens riken inte är mycket mer än spelbrickor.

– Han manipulerar bakom kulisserna och ibland framför, som när han i Exodus tredje kapitel uppenbarar sig för Mose i en brinnande buske.

Detta sagt kommer vi in på det wikanderska opusets titel; *Gud är ett verb*.

– När Mose frågar vad den Gud som

"Det är en samling disparata texter från en kultur som under sin levnadstid var ganska marginell."

Om drömmar och förfall

BOOK

Känslor äger rum. Liv i hem, stuga och villa.

Författare: Pia Ingström
Förlag: Schildts & Söderströms 2014.

Pia Ingströms färskas bok *Känslor äger rum* är uppdelad i tre delar. Den för-

sta behandlar hemmet, den andra sommarstället och den tredje är en biografi över knapphandlaren, snöfabrikörskan och kvinnosakskvinnan **Ida Salin**.

Det blir lite av tre böcker i en, och när jag börjar med Salinbiografen känns steget från det härliga föregående kapitlet ("Hemska landen i Svenskfinland") väl stort.

På slutet, då släktingar

och kvinnosakstanter grälar om möbler i Idas sommarvilla, känns det ändå som om texten landat i sin egen helhet.

Efter läsningen tänker jag att det alltid är intressantast att läsa om drömmar – både underbart besannade drömmar och sådana som gått i kras. Därför blir jag särskilt betagen av bokens andra del, den som handlar om liv och ideal på finlandssvenska sommarställen.

Det har naturligtvis att göra med att hemmet är föränderligt och intimt och vardagligt: man kan projicera inredningsdrömmar på det men annars helt enkelt lever man där, ibland mer och ibland mindre framgångsrikt. Sommarställen måste rymma en så mycket större längtan. Livet på Landet kan stå för en återförening med en hembygd, en svenskbygd eller ett barndomsparadis. På Landet hemsöks man av vän-

ligt sinnade spöken. Det är där man kolliderar med familj och släkt 24 timmar om dygnet, det är där livets osäkerhet kryper in på en i form av huggormar eller svärmors system med disken.

Pia Ingström har använt sig av material från Folk-kultursarkivets pristävling om fritidsboende. Det är ett mycket talande material.

Svårt drabbad av stämningen på finlandssvenska Landen surfar jag två kväl-

lar i rad hysteriskt på skär-gårdsfastigheter och stugpaket, med orden "Jag har inget Lande!" ekande i mitt huvud. Jag är mycket tack-sam över att Ingström avslutar fritidsdelen med kapitel om förfall, hat, gräl och befrielse (det vill säga befrielse från Landets förpliktelser).

Ingström skriver roligt, sorgligt, ärligt. Det här är en bok de flesta av oss kan ha en relation till.

• SOFIA TORVALDS

folk

WIKANDERS EGEN GT-favorit är profeten Elia. – Han är en jahvistisk superhjälte.

talar till honom heter, får han svaret "Ehye 'asher 'ehye", som betyder "Jag är den jag är", förklarar Ola Wikander men tillägger att kring detta finns oerhört många spekulationer.

Vilken är då essäfförfattarens egen "GT-favorit"?

– Profeten Elia. Han är ju något av en jahvistisk superhjälte. Han återupplivar en död pojke, han trollar fram regn, han kämpar mot Baalsprofeterna och han dör ju inte ens, utan åker upp till himlen i en brinnande vagn!

Vad menar du med att Gamla testamentet till stor del är vad du kallar förlorarlitteratur?

– Det är den i väldigt hög grad. Därför att den kom till i perioder då det israelitiska folket var ganska nedtryckt, det började redan under exilen på 500-talet före Kristus.

– Vi möter här inte härskarnas texter, vilket också framgår av profeterna. Ta en central person som Jesaja, han grälar på kungen och tillrättavisar honom.

– Att dessa texter uppfattats som heliga visar vilken katastrofal situation samhället befann sig i, det är väldigt mycket en motlitteratur.

Inte så svårt med hebreiska

Till det tiotal utdöda språk Ola Wikander behärskar hör förutom ugaritiskan – från vilken han 2003 gav ut översättningarna *Kanaaneiska myter och legender* – också bibelhebreiskan.

Han hävdar med emfas att denna, tack vare sin närmast matematiska formregelbundenhet, är ganska lätt att lära sig.

En svenskspråkig lärobok i ämnet är under författande, men forskningen tar mycket av Wikanders tid just nu. Det handlar dels om drakmyter i Gamla testamentet och dels, i samarbete med Svensk Kärnbränslehantering, om hur man lagrar teknisk text i en lång tidsperiod.

Och till detta kommer undervisningen. När han i fjol undervisade de blivande teologerna i bibeltext släckte han ned ljuset, satte på Albinonis Adagio och läste med så pass äkta fornhebreiskt uttal som man torde kunna prestera ur Exodus tredje kapitel.

– Varför just den texten? Jo men, den handlar ju om Jahve som "är den han är"!

BROBYGGAREN - SILLANRAKENTAJA

Marlén Timonen
189

Vi ska hålla det lokalt trots EU

Paikallista hallintoa EU:sta huolimatta

Kandidat i EU-valet 2014
Ehdokas EU-vaaleissa

www.mallettimonen.wordpress.com

SFP RKP

Nyhet WILLYS 650

med I NÄDENDAL 23-25.5

Tel 0407536359

RÖSTA I EU-VALET

Karl von Smitten, kirurg och medmänniska.
En röst för ett mänskligt Europa.

Nationalistiska ideologier får inte hota europeisk solidaritet.

Religion skall få synas i det allmänna rummet.

Fler beslut som minskar **användningen av tobak, alkohol, droger och ohälsosam mat.**

Ansvar för flyktingar och andra mest utsatta i Europa.

Pengarna är grunden för välfärds-samhället, vi behöver en god **bankunion.**

Karl von Smitten

Läs min blogg:
karlvonsmitten.wordpress.com

Kontakta per mejl:
karl.smitten@sll.fimnet.fi

SFP RKP

187

Betald av Karl von Smittens stödgrupp

TILLSAMMANS.

EU-VAL 2014

SFP RKP

BO-GÖRAN ÅSTRAND

191

• LUNCH • BESTÄLLNINGSRESTAURANG • CATERING •

Välkommen in till
BISTRO Café & Catering
mitt i Centrum av Närpes

STÅENDE BORD

Stor fräsch Salladsbuffé
Hembakat bröd
Dagens soppa
Smakrika varmrätter
Kaffe och Dessert

Varje vardag
11.00 - 14.30

Närpesvägen 19
Tel. 040-3575232
bistro.narpes@hotmail.com

Öppet:
Måndag-Fredag
kl. 11.00-14.30
Övriga tider enligt överenskommelse

Landsbygden kräver

en stark

intressebevakning

i EU.

183

SFP RKP

MN
Landsbygdens val
Mats Nylund

Betald av Landsbygdens Val

13⁵⁰ /bok

Text: Mercè Seix & Meritxell Noguera
Bild: Rocio Bonilla

Aldrig mer blöja / Dator, tv och lek / Tvätta händer och borsta tänder / Hej då nappen

Böckerna om syskongänget!

Pedagogiska bilderböcker om vardagens utmaningar för små och stora.

Varje bok innehåller:

- En rolig och lärorik berättelse.
- Situationer som alla kan känna igen sig i.
- Kan du hitta nallebjörnen på varje sida?
- En guide med tips och råd för vuxna.

Inb. Borneblings

191

VALLÖFTEN SFP RKP

- Jag lovar att kämpa för människovärdet, jämlikheten, solidariteten och respekten.
- Jag vill vara en god företrädare för Svenskfinland och Finland. Jag vill hålla regelbunden kontakt med människorna ute på fältet för att vara väl insatt i de frågor parlamentet beslutar om.
- Jag ska arbeta för fred och trygghet genom att värna om den europeiska gemenskapen och slå vakt om de grundläggande, kristna värderingarna.

BO-GÖRAN ÅSTRAND

Från predikstolen ut på fältet

”Vad är det som gör att prästen bestämmer sig för att komma ur predikstolen.” Den frågan ville en av SFP:s lokalavdelningar ha svar på och bad Bo-Göran Åstrand besöka deras årsmöte kort efter att han meddelat att han kandiderar i EU-valet. Svaret stavas värderingar.

– Jag var tvungen att fundera ganska länge innan jag i början av året till slut tackade ja på frågan om jag ville kandidera. Jag funderade över vad jag själv skulle kunna bidra med om jag gav mig in i det här. Jag märkte att i rapporteringen om EU var det nästan alltid ekonomin som kom först på agendan. Då tänkte jag att jag skulle kunna bidra med ett annat perspektiv i debatten, säger Bo-Göran Åstrand.

Det perspektivet handlar om grundläggande värderingar som också präglar Åstrands livsinställning och arbetet som präst.

– Jag kom fram till att jag inte behöver göra om mig för att gå med i det här valet. De saker jag nu pratar om lyfter jag bara fram ur en annan synvinkel än när jag står i predikstolen.

De värderingar som Åstrand talar om kan sammanfattas i fyra punkter; alla människors lika värde, jämlikhet, solidaritet och respekten för varandra.

– De här värderingarna ska kopplas ihop med politiken så att de genomsyrar besluten. De ska utgöra en hållbar grund för samhället. Då får man trygghet och stabilitet. Om de åsidosätts får man snabbt en situation där människor känner sig utanför och mindre värda. De här värderingarna står för ett viktigare kapital än det ekonomiska. Värnar vi om dem så ger de sammanhållning och ett gott liv.

Det som Åstrand nu vill lyfta fram har han haft med sig ända från barndomshemmet och uppväxten i Purmo i Pedersöre.

– Jag hade förmånen att få växa upp i ett tryggt hem och det var också därifrån jag fick med mig min kristna tro.

Vad har då varit mest givande och största lärdomen i kampanjen så här långt?

– Det har varit samtalen och diskussionerna med människor där vi tillsammans kunnat diskutera och reflektera över vad som är bra och vad som kunde bli bättre i samhället. Man märker att det här med alla människors lika värde är något som inte bara jag tycker är viktigt att lyfta fram idag. Många upplever att vi har fått ett hårdare samhällsklimat där en del hamnar på sidan om. De sociala klyftorna har ökat markant ute i Europa de senaste åren och även här i Finland. Men människor vill inte ha det så, det ska synas att vi bryr oss om varandra.

Åstrand har genom sitt arbete och sina uppdrag i Borgå stift en brett kontaktnät och en god helhetsbild av svenskfinland.

– Dessutom har mitt arbete som präst gjort att jag regelbundet kommer i kontakt med människor i många olika livssituationer. Det här ger mig förutsättningar att bidra med ett mänskligt perspektiv i

EU:s lagstiftningsarbete, säger Bo-Göran Åstrand.

Bakgrund: Född och uppvuxen i Purmo. Student från Pedersöre gymnasium 1983. Teol. mag. från Åbo Akademi. Präst i Jakobstads svenska församling sedan 1991 och kyrkoherde sedan 2007.

Förtroendeuppdrag: Medlem i Finlands Evangelisk kyrkomöte. Styrelseordförande för kristliga folkhögskolan i Nykarleby, Kredu. Vice ordförande i Fontana Media som ger ut Kyrkpressen.

Familj: Hustrun Karin som är diakoniarbetare. Fyra barn.

Intressen: Långpromenader, villaliv, husrenovering, en god bok eller en Kalle Anka-tidning.

Senaste bok: ”Ekonomi och utopi” av Sixten Korkman.

Senaste film: ”Hundraåringen som klev ut genom fönstret och försvann”

Lyssnar på: Nittiotalspö.

Livsmotto: ”Jag trivs bäst i öppna landskap”.

UR EVANGELIET

”Jag ber för dem. Jag ber inte för världen utan för dem som du har gett mig, eftersom de är dina.”

Läs mera i Joh. 17:6-10

OM HELGEN

Gräv där du står

Medan förra söndagen hade temat Guds folks hemlängtan och riktade in sig på det kommande himmelriket handlar den här söndagen om hur vi redan nu är himmelrikets medborgare i världen. Nu glömmer vi hemlängtan för en stund och riktar i stället blicken mot hur vi kan följa Jesus i sanning och kärlek på väg mot den fullständiga glädjen i himlen.

RUNT KNUTEN

Vad säger kossan?

Lovisa svenska församlings familjeutfärd Kungsbacka husdjursfarm i Illby lö 24.5.

KU:s Vårfest på Sursik
Lö 17.5 kl 19.00 Pedersöre
Lars-Henrik Höglund tal, Qunos dir. Mikael Björklund, LP-bandet, St. Olofskören dir. Marguerithe Sandstedt-Granvik, KU:s Blåsorkester dir. Ingmar Byskata, Rebecca Ekman, Per Stenberg m.fl.
Barnprogram, servering, lotteri.
www.kyrkansungdom.nu

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN MONICA HEIKEL-NYBERG

ILLUSTRATION: JOSEPHINE MICKELSSON

När allt slår ut i blom

”VI BÖR älska livets långa timmar av sjukdom och tränga år av längtan såsom de korta ögonblick då öknen blommar.” Så skrev i tiden Edith Södergran, och hon har nog rätt. Inte så att längtan eller sjukdom är mera andliga än andra tillstånd i mitt liv, men så att de behövs för att nya vägar skall öppna sig. Utan de tränga tiderna av längtan skulle jag kanske aldrig förstå att uppskatta de ögonblick när det känns som om allt händer på en och samma gång. Om inte dagarna av sjukdom och påtvingad stillhet fanns skulle jag helt visst inte ge mig tid att känna efter på djupet, att stillna av och försöka växa inåt.

DEN GODA Edith kunde sin bibel, det märks i hennes dikter. Kanske hon särskilt gärna tog till sig texter om längtan och de motgångar som livet behöver för att klarna och fördjupas, sjuk som hon var under många år. För visst kan öknen blomma. Frön som har legat gömda i jorden under många år kan efter ett oväntat regn blomma upp och förvandla vildmarken till en lysande trädgård. Jesaja använder bilden för att uppmuntra sitt folk som lever i en tröstlös fångenskap långt borta hemifrån: det som ser dött och livlöst ut kan brista ut i nytt liv! Genom årtusendena ilar hans ord som en uppmuntrande fläkt: också i min gråhet kan färgerna en gång slå ut igen! Inte bara det, Jesaja talar om den blommande öknen som någonting som inte bara händer en gång under ett liv, utan som någonting bestående. En gång kommer alltså allt det som dödar vår glädje; all sorg, all smärta, alla tvivel, att vara bortglömda.

MEN EDITHS ord om att älska också de tränga åren av väntan, var kommer de in? Jo, jag tror att vi behöver dem här och nu. Jag behöver dem för att växa på djupet, för att kunna förbereda mig på den glädje som en gång kommer att omfamna mig. Ängsten och smärtan måste få gå igenom också min själ för att bereda utrymme för kärleken. Till och med döden behöver jag gå igenom, om jag ska kunna nå fram till den punkt där ingenting längre kan skada mig. Hela livet behöver jag kunna omfamna, för att kunna släppa taget och vända mig mot det som skall komma. I världen, men inte av den. På väg mot evigheten, men ännu inte framme. Just här och nu.

Monica Heikel-Nyberg är kaplan i Kyrksläpps svenska församling.

#bönetwitter

”Herre, tack för det liv du har gett mig. När skuggorna möter mig, hjälp mig då att våga lita på att din kärlek bär mig också genom dem. Amen.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 32:15-20

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 8:9-11

EVANGELIUM
Joh. 17:6-10

Fjärde söndagen efter påsk. Temat är ”Himmelrikets medborgare i världen”.

PSALMFÖRSLAG

383, 459, 305, 307 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almquist.

I KLARSPRÅK

Kyrklig samfällighet kallar man den sammanslutning som bildas av två eller flera församlingar. Enligt kyrkolagen måste församlingar som ligger inom en och samma kommun bilda en kyrklig samfällighet, men en kyrklig samfällighet kan också bestå av församlingar från två eller flera olika kommuner.

I församlingsvalet väljer församlingsmedlemmarna i en kyrklig samfällighet dels ett församlingsråd för den egna församlingen, dels ett gemensamt kyrkofullmäktige för samfälligheten.

Källa: evl.fi, Wikipedia

KALENDERN 16-22.5

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 18.5. kl 10: Högmässa i kyrkan, Backström, Lehtonen. De stupades dag, uppvaktning vid hjältegravarna kl 11.30.
On 21.5. kl 18: Veckomässa i kyrkan, Grönqvist, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 18.5. kl 18: Kvällskyrka med nattvard i församlingshemmet, Killström, Lehtonen.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 18.5. kl 11: Högmässa i kyrkan, Killström, Granlund.
Iniö kapellförsamling:
Sö 18.5. kl 11: Högmässa i kyrkan, Vuola.

ÅBO
Sö 18.5. kl 12 Högmässa, Domkyrkan. Bäck (pred), Mullo (lit), Danielsson. Skribastart 1003, 1004, 1005.
kl. 16 Mässa, S:t Karins kyrka. Westergård, Danielsson.
må. 19.5: kl. 14 Missionskretsen, Aurelia.
ons. 21.5: kl. 18 Församlingens vårfest, Aurelia. Servering och program. Välkomna!

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
18.5 Fjärde söndagen efter påsk: Högmässa i Hammarlands kyrka kl 12.
50-års konfirmander deltar. Ingemar Johansson, Johan Adam Sjölund.
22.5 Herrlunch: i Catharinagården kl 12.
25.5 Femte söndagen efter påsk, Bönsöndagen: Gudstjänst i Hammarlands kyrka kl 19.
Ingemar Johansson
29.5 Kristi himmelfärdsdag. Friluftsgudstjänst: i Kjusan kl 09.00.
Uffe Andersson och Christer Lie-wendahl, medverkar på gitarr och dragspel.
Ingemar Johansson
29.5 Missionsfest: i Jomala kyrka kl 11.
Därefter lunch och lotteri på Olofsgården.
Anmälan till Berit Paulsson ang. kyrktaxi 36025, 0457-342 5048.

JOMALA
Sö 18.5 kl.11 Högmässa: Erickson, Backman
Ons 21.5 kl 13-15 Psalmbokstälka: i Olofsgården; reparation varvas med kaffe och sång, Hansen
Sö 1.6 kl. 11 Högmässa: Roger Syrens avtackning, orgeln 50 år.

ÅBOLANDS PROSTERI

MARIEHAMN
18.05 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, G S, J D, Klas Edvall – cello.
Finsk mässa: kl. 14 i S:t Märten, Liisa Andersson, J D, Klas Edvall – cello. Kyrkkaffe.
21.05 Morgonmässa: kl. 08.30 i S:t Görans, G S, G K.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÅRDÖ
Söndag 18.5 kl. 11.00: Högmässa med konfirmation i Sunds kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Katarina Gädtnäs, Benita Muukkonen. Josefina Blomqvist, sång.
<http://sund-vardeforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Fre 16/5 19.0: Karasamling på Strandhyddan. Gäst: Lars-Erik Björkstrand.
Sö 18/5 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Efteråt uppvaktning vid de stupades grav. Alla som under året fyller 70 eller 75 år bjuds efteråt på kaffe och tårter och ett kort program i Församlingshemmet.
On 21/5 13.00: Silvergruppens och syföreningarnas våravslutning i Församlingshemmet. Gäst: Fred Berg och Boris Teirfolk.
To 22/5 13.00: Solglimten på Strandhyddan.
Fre 23/5 18.30: Fredagscafé för kvinnor på Strandhyddan.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenska församling. fi
Möte i Dagsmark bönehus: lö 17.5 kl 19, Lars Lövdahl, A.K. Martikainen
Gudstjänst: sö 18.5 kl 10 i L:fjärds kyrka, kl 12 i K:stads kyrka, kl 18 i Sideby kyrka, Eklöf, Martikainen
Uppvaktning vid hjältegravarna: sö 18.5 vid L:fjärds kyrka efter gudstjänsten, kl 11.30 vid Ulrica Eleonora kyrkan L.Nisula, kl 17.45 vid Sideby kyrka.
Pensionärsamling: on 21.5 kl 12.30 i L:fjärds förs.hem, Saari-nen, Berit berättar om resan till Lettland.
Anmälan till dagklubben: to 22.5 för barn födda 2009 och 2010, kl 16.30-17.30 i K:stads förs.hem, kl 18.30-19.30 i L:fjärds förs.hem eller per tel: 0400-218199/
Caldén-Back
75-års jubilarer: sö 25.5 på Jonnsborg. Sista anm.dag 16.5 till kansliet: 2211073
Sideby kyrka är stängd 25.5-31.8

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 17.5 kl 13: Söndagsskolans våravslutning på Fridskär.
Lö 17.5 kl 18: Körens våravslutning i Närpes kyrka, Lindén.
Sö 18.5 kl 9-12.30: Ortodox liturgi i förs.hemmet, Matti Wallgren.
Sö 18.5 kl 12: Gudstjänst Jakobs-son, Lindén. Kransnedläggning vid krigargravarna.
Sö 18.5 kl 18: Gudstjänst i

KORSHOLM
Högmässa: de stupades dag sö kl 10 i kyrkan, Lindblom, Nordqvist-Källström, Holmgård, Kyrkokören. Uppvaktning vid hjältegravarna efter högmässan.

KVEVLAX
Junior: to kl 14 i ds.
Hjälpedarskolning: to kl 18 i ds.
Kyrkokören övar: to kl 19 i fh.
Högmässa: sö kl 10, Anders Lundström, Patrik Vidjesskog, Man-skören, dir. Per-Erik Häggblom. Uppvaktning vid de stupades grav invid kyrkan. Efteråt kyrkkaffe i fh. Uppvaktning vid de stupades grav vid Vassor gravgård ca kl 12.15.
Bön för bygden: må kl 19 i Krubban.
Junior: to 22.5 kl 14 i ds.
Kyrkokören övar: to 22.5 kl.19 i fh.

MALAX
Tvåspråkig Gudstjänst: sö 18.5 kl 10 i kyrkan. Uppvaktning vid krigargravarna. Norrback, Brunell.
Mässa: sö 18.5 kl 18 i kyrkan. Petalax, Bergö och Malax kyrkokörer sjunger Anna Erikssons bygdemässa ”Mässa för småfolk”.
Nattvard. Norrback, Camilla och Peter Brunell.
Bibel- och bönegrupp: måndagar kl 10 i sockenstugan.
Träffpunkt Socken: Loppisförsäljning måndagar kl 15-19. Onsdagar kl 10-14 aktiviteter och samvaro för daglediga, soppa och kaffe till självkostnadspris.
FRK blodgivning: fre 23.5 kl 14-17.30 i KH.

PETALAX
Högmässa: sö 18.5 kl 11 Björklund, Brunell, kransnedläggning vid de stupades gravar tillsammans med Malax kommun

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
To kl 18: Kyrkokörernas samövning i Malax
Fr kl 20: Ungdomskväll i församlingshemmet, se Facebook!
Sö kl 14: Högmässa, Björklund, Brunell
Sö kl 16.30: Kyrkokörernas samövning i Malax
Sö kl 18: Kyrkokören medverkar i Körmässa i Malax (OBS! Den 25.5 ordnas körmässan på Bergö!)
Må kl 10: Föräldrabarn
On kl 18: Kyrkokören övar

Ö Yttermark bönehus, Jakobsson, Lindén.

Övermark
Sö 18.5 kl 10: Gudstjänst Sundqvist, Wikstedt. Kransnedläggning vid krigargravarna.
Pörtom
Sö 18.5 kl 14: Gudstjänst Sundqvist, Lindén. Kransnedläggning vid krigargravarna.
To 22.5 kl 13: Pensionärsamling i förs.hemmet, Krister Kummel dragspel o. bas, Pensionärskören. Övermarkborna inbjuds. Lotteri.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 16.5 Fred Wilén, Helsingfors (re-
pris från 17.1.2013) **Lö** 17.5 8.53 Fa-
miljeandakt. Noas ark. Catarina Olin
med barn berättar om livet i Noas
ark. **Må** 19.5 Hans Växby, Helsingfors
Ti 20.5 Patrik Hellström, Vasa **Ons**
21.5 Katarina Gäddnäs, Finström **To**
22.5 Lena Frilund, Nykarleby (repris
från 31.1.2013).

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 16.5 Ulla Holmberg, Närpes **Lö** 17.5
17.58 Ett ord inför helgen, Dalsbruks
kyrka. **Sö** 18.5 Albert Häggblom, Pe-
dersöre **Må** 19.5 Bevarade ord. Berät-
telser och betraktelser av Emilia Fo-
gelklou. **Ti** 20.5 Nya psalmer ur Psalm-
verkstaden. Maj-Britt Palmgren och
Hedvig Långbacka **Ons** 21.5 Fredrik
Martin, Ekenäs (repris) **To** 22.5 Jeanet-
te Ljungars, Oravais.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 18.5 Gudstjänst från Borgå stifts
barnkörsstämma i Dalsbruk. Predi-
kant och liturg: Marith Leppäkari-
Lindberg. Organist och kantor: Bir-
gitta Forsman. Musikledare: Peter
Södergård. Sång: Deltagarna i Borgå
stifts barnkörsstämma till orkeste-
rackompanjemang. Textläsare: Vil-
le Väinänen.

VEGA

KONSERT JAZZ

Gospeljazz i Ekenäs kyrka

Söndag 18.5 bjuder bandet Alvi's Dixie Stompers på
gospeljazz kl.18 i Ekenäs kyrka.

Medverkande är **Jyrki Leppälä**, trb, **Cajus Lindroth**,
cnt, **Kenneth Ojutkangas**, tba, **Erkki Hurri**, drm, **Alvi**
Leppälä, saxes, **Kimmo Leppälä**, cl, **Pekka Perjo**, pno,
Jarko Nissinen, bjo, samt **Pasi Saarela**, voc & wash-
board.

Programblad säljs vid dörren.

REPLIT

Högmässa: i Replot sö kl. 10. Ka-
ski, Sten. Uppvakning vid de stu-
pades grav efter högmässan.
Gudstjänst: i Björkö sö kl. 12.30
Kaski, Sten. Uppvakning vid de
stupades grav efter gudstjänsten.
Mathörna: i Björkögården ons 21.5
kl. 13. Anmäl för maten senast må
19.5 till Barbro Lähdesmäki eller
Jarl Nystrand. Mat 8 €/pers.

SOLF

Skriftskoldag: vid Kronvik läger-
gård lörd. Buss från förs.hemmet
kl. 9.30. Konfirmandföräldrar väl-
komna till Kronvik till kl. 14.
Högmässa: sö, De stupades dag,
kl. 10 tillsammans med Sundom
kapellförsamling, liturg: Ann-Mari
Audas-Willman, predikan: Pär
Lidén, kantor och körledare: Mo-
nica Heikius, Sundomkören, Steve
Johnson, trumpet. Efter högmäs-
san uppvaktning vid de stupades
gravar. Kyrkkaffe.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN

De stupades dag: tvåspråkig
gudstjänst sö 18.5 kl. 10, Arto
Lehtineva, Tor-Erik Store, Mikael
Heikius, Lottakören, dir Katariina
Järvinen. Utsändande av katarska-
truller. Kyrkkaffe.

Högmässa: sö 18.5 kl. 13, Ralf
Sandin, Siv Jern, Monica Heikius,
Solmiun Ensemble.

BRÄNDÖ KYRKA

Sunday Service: at 1 pm. Evans
Orori, Maria Stratton, Master-
piece.

DRAGNÄSBÄCKS KYRKA

Högmässa: sö kl. 10, Ralf Sandin,
Kajsa Dahlbäck, Masterpiece,
Just4Fun.

SUNDOM KYRKA

De stupades dag: högmässa sö
18.5 kl. 10 i Solf kyrka, Ann-Mari
Audas-Willman, Pär Lidén, Sun-
domkören, dir Monica Heikius.
Kransnedläggning vid hjälte-
gravarna. Busstransport från
Sundom.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 15.5 kl.17.15: POP-klubbens
avslutning. Knytkalas.
Fr 16.5 kl.13.30: Andakt i Es-
sehemmet, L Eriksson, A-K
Johansson.
-kl.14.15: Andakt i Essehemmet,
L Eriksson, A-K Johansson.
-kl.19: STUGÖkväll i församlings-
stugan, Björkman.
Sö 18.5 kl.10: Gudstjänst, L-E
Björkstrand, Johansson. Gloriakör-
ren. Dörrvärdar: Ytteresse nedre.
-kl.14: Sammankomst i Punsar
bönehus.
-kl.18: Kvällspredikan i Ytteresse
bönehus, J-E Sandström.

JAKOBSTAD

Lö 19: Sammankomst i Skutnäs
bönehus, Ole Björkström
Sö 11.15: Uppvakning vid krigar-
gravarna, Björk.
12: Högmässa i kyrkan, pred.
teol.stud. Benjamin Sandell, lit.
Krokkors, Södö. Studentmissionen
medverkar. Efteråt kyrklunch och
program i FC.
13: Fokus gemenskapsdag vid
Pörkenäs. Inleds kl. 13 med lunch.
14: Fokus äventyrs och sam-
arbetsbana för alla åldrar vid
Pörkenäs.
14: Sammankomst i Skutnäs bö-
nehus, Tore Töyrä, Marko Sjöblom.
15.30: Nattvardsgång vid Pörke-
näs, Björk.
On 19: Vårsånger för mission i
kyrkan, Kyrkokören, Nils-Oscar
Frantz, Södö, Östman. Hälsningar
från missionsfältet genom: Nina
Plogman, Nepal, Heidi Tyni, Israel,
Helena Hult, Tanzania och Mari-
anne Sandström, Kenya.
To 9-13: Städtalko i kyrkan. Vi
hjälpas åt att städa kyrkan invän-
digt och fixa enklare saker på
utsidan av kyrkan. Redskap som
behövs finns i kyrkan. Försam-
lingen bjuder alla på servering.
Kontaktperson: Anders Granvik
tel. 040-3100427.

KRONOBY

**Konsert med kören Cantum No-
vum:** (Härnösand-Säbrå) lö 17.5 kl
19.00 i kyrkan, dir. Tomas Bergius
Ungdomssamling: sö 17.5 kl 19.30
på Sommarhemmet
Högmässa: Sö 10.00, Ventin,
Ellfolk-Lasén, Cantum Novum, dir

Tomas Bergius. Uppvakning vid
hjaltegravarna, Cantum Novum,
Kronoby Sångkör, Kronoby Horn-
kapell, Scouterna
Sorgegruppen: må 19.5 kl 13.00 i
spisrummet
Kvinnogruppen: to 22.5 kl 18.30
hos Anette Strandvall, Ann-Sofi
Axell medv
**Missionssyfoeringarnas ge-
mensamma utfärdsdag:** ti 10.6.
Bussen startar kl 10.00 fr. fh. Be-
sök vid Sunds Trädgård, mat vid
Pörkenäs kl 13.00. Gun-Maj Näse
medv. Anmälan till Mona Hägg-
blom 0407033494 senast 28.5.

LARSMO

To 15.5 kl. 12.15: Intresserad av
vinterskriftskolan 2014-15? Info
i Cronhjelm skolans auditorium,
Sjöblom
**Anmälan till församlingens dag-
klubbar:** 2014-15 till kansliet eller
ledarna senast 15.5.
Fre 16.5 kl. 19.30 Öppet hus: vid
Xodus
Lö 17.5 kl. 19 Sammankomst: i
kyrkan. Näs fridsförening
Sö 18.5 kl. 10 Gudstjänst: Lassila,
Enkvist. Sång: Joykids. Kyrkvård:
Storströmmen. Efteråt uppvakt-
ning vid krigargravarna.
**Må 19.5 Föräldra-barngruppernas
utfärd:** till Toivanens djurpark.
To 22.5 Syfoeringarnas utfärd:
till Klippan i Munsala. Lunch, kaffe
och program. Pris 30,- Anmälan
till Carina tel. 040-7074062 se-
nast 15.5. Bussen kör enligt föl-
jande: 8.45 Bosund bönehus, 8.50
Näs bönehus, 9.00 Holm böne-
hus, 9.05 Risöhall bönehus.
- Kl. 19 Karasamling: vid Bjärgas.
Knytkalas. Korv finns på platsen.
"Fiskarna" sjunger med och för
oss. Andakt Jonas Ahlsved.
**- Sommarens tältläger vid för-
samlingshemmet:** för miniorer
23-24.6 och juniorer 25-27.6.
Anmälan senast 13.6.

NEDERVETIL

Andakt med nattvard: fr 16.5 kl.
13.00 i pensionärshemmet, Norr-
back, Smedjebacka.
Sång- och vittnesbörd: lö 17.5 kl.
19.00 i fh. Store, Pontus J Back,
Michael Bull Roberts.
Gudstjänst: sö 18.5 kl. 10.00.
Store, A-C Lindbäck-Haals och
Nedervetil hornorkester. Upp-
vakning vid hjältegravarna.

Perenna- och brödmarnad: lö
24.5 kl. 10-12. Plantor och bak-
verk mottages med tacksamhet.

NYKARLEBY

NYKARLEBY
Sö kl 10 Gudstjänst: Edman, Ring-
wall, Nykarleby manskör. Efteråt
uppvaktning vid hjältegravarna.
To kl 13.30 Besökstjänst: Flora-
hemmet
-kl 18-20 Skriftskola: i kyrkan
MUNSALA
Sö kl 12 Högmässa: Forslund, Si-
rius, sånggruppen Singers. Efteråt
uppvaktning vid hjältegravarna.
Tornagernas sommarkyrka
3-5.6: ti-to kl 10-13.30 utepro-
gram för barn vid prästg. Info o
anmälan senast 26.5, tfn 040
1470123 el sandra.heim@evl.fi
JEPPÖ
Sö kl 10 Högmässa: kyrkan, For-
slund, Lilius. Efteråt uppvaktning
vid krigargravarna.
**Ti kl 19 Dagklubbens våravslut-
ning.**
To kl 18.30 Källans månadsmöte:
i vår lokal.

PEDERSÖRE

Bön för Finland: To 18-20 i kyrkan
med anledning av böne- och
fastedagen för Finland. Den som
vill vara med och leda bön, sång
eller framföra musik kontakta
kyrkoherde H. Häggblom tfn 040-
3100441, hans.haggblom@evl.fi,
alla är välkomna!
Andakt: Fr 14 i Pedersheim, Man-
skören, dir. N-O Frantz
Ungdomskväll: Fr 20 i Bennäs
kyrkhem
Vårfest i Sursik: Lö 19 Lars-Henrik
Höglund, Kunos med dir. Mikael
Björklund, LP-bandet, KU:s blås-
orkester, St Olofskören med dir.
M. Sandstedt-Granvik, Rebecca
Ekman, Per Stenberg, H. Hägg-
blom. Barnprogram, servering,
lotterier till förmån för Hällsand
och KU i P:söre (Vinster kan läm-
nas in till G-M Näse eller försam-
lingskansliet senast 16.5)
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, Man-
skören, dir. N-O Frantz, Hägg-
blom, Sandstedt-Granvik, textlä-
sare Johanna Eklund, dörrvärdar
Källby, efteråt uppvaktning vid
krigargravarna
Söndagsskolavslutningar:
- Sö 13 i Lepplax samlingshus
- Sö 14 i Flynägens bönehus

PERNA

Finskpräskig familjedonkiss: lö 17.5 kl.
14.00-16.00 i Agricolahallen.
Tvåspråkig högmässa: sö 18.5 kl. 10.00
i kyrkan med uppvaktning vid hjäl-
tegravarna, Robert Lemberg, Camilla
Wiksten-Rönbacka.
Måssa: sö 18.5 kl. 13.00 i Andrea-
skapellet, Robert Lemberg, Camilla
Wiksten-Rönbacka.
Söndagsskolans avslutningsfest: sö
18.5 kl. 13.00 i Forsby Mikaelstugan,
Minna Silfvergrén, Heli Rantanen, Kata-
rina Forsell.
Pensionärsamling: to 22.5 kl. 12.00 i
Bygårdens, Jeannette Sjögård-Anders-
son, Kaj Silfvast medverkar.

SIBBO

SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa, Camilla
Ekholm, Anders Ekberg. 50-års konfir-
mationsträff för de som blev konfirme-
rade 18.5.1964, efter mässan i Kyrkoby
församl. hem.
GAMLA KYRKAN: De stupades dag Sö
kl 11:30 tvåspråkig uppvaktning, Katja
Korpi, Ekberg, Sibbo sångarbröder.
Veckomässa på Elsie: Fr kl 10, Ekholm,
Ekberg.
Växa i möte med andra: Ti kl 18:30,
Prästgården. Ann-Lis Biström.
Fest för 80&90-åringar: On kl 13, Präst-
gården. Ekholm, Ann-Christine Wiik,
Biström, Lauri Palin.
Församlingens körers vårkonsert: On kl
18, Kyrkoby församl. hem.
Församlingstjänst till Lojo 4
juni: kaffe&andakt i Hvittorp kapell,
lunch&shopping vid Lojo ABC, guidad
vandring i Tytyri Gruvmuseum. Pris 40€.
Anmälningar till Charlotte (0406432363)
senast 20.5!

Missionsfest i soliga Vasa 6-8.6

Mission idag, vad är det? Kom och ta reda på hur den globala kyrkan kan förändra världen!
Finska Missionssällskapets samarbetskyrkor når ut med det kristna budskapet om rättvisa,
nåd och kärlek. I fokus på missionsfesten är de funktionshindrades rättigheter i världen och
kyrkans arbete i Tanzania.

Medverkande: Massajkören Luvuvani Choir, biskop Jacob
Moreto från Morogoro stift, Tanzanias ev.luth kyrka
och TD Anneth Munga från Tanzania, m.fl.

Mera info samt programhäfte får du
från din egen församling eller på
www.missionsfesten.fi

Kom in till den
världsvida kyrkan!

Arr. Finska Missionssällskapet
och församlingarna i Vasa

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

Marianne Bergström. Anm. senast 23.5 må-fr kl. 9-13 till dagklubbens tfn (09)2340 7331.

Matteus dagklubb:

för barn i åldern 3-6 år, på Nordsjö, Sjöskottsgränd 6. Må, on, to, fr kl. 9.30 - 12.30, startar 18.8 och följer därefter skolterminerna. Ledare Marianne Bergström. Anm. till dagklubbens tfn må-fr kl. 9-13 i maj, tfn (09) 2340 7331.

To 12.6 Utfärd för pensionärerna till Fiskars och Pojo:

Pris: 25€. Anmäl senast 3.6 till kansliet (09)2340 7300. Start från Matteuskyrkan, Olofsborgsvägen, kl.8.30. Guidning och andakt i Pojo kyrka. Lunch på Fiskars Wårdshus kl.12 (välj fisk eller kyckling) Guidning i Fiskars bruk kl.13.30. Efter guidningen egen tid med möjlighet till shopping och eftermiddagskaffe (ingår ej i priset). Avfärd hemåt ca. kl. 15.30. Reseledare: Cecilia Forsén, Carita Riita-korpi och Chriss Westerholm.

PETRUS

www.petrusforsamling.net

fr 16.5:
- **kl. 10 Musiklek:** i Södra Haga, Hagasalen (Vespervägen 12 A). För 0-5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe och saft efteråt. Ledare är Sussi Leskinen.

sö 18.5:
- **kl. 10 Högmässa:** i Munksnäs kyrka (Tegelstigen 6). Thyllin, Ahlberg. Kyrkkaffe.
- **kl. 10 Högmässa:** i Äggelby gamla kyrka (Brofogdevägen 12). Sandell, Hilli. Pro Markus församling r.f. håller sitt stadgeenliga årsmöte efter avslutad högmässa.

- **kl. 15.30 Puls-gudstjänst:** i Hagasalen (Vespervägen 12 A). Tips: Kom lite tidigare och umgås över en kopp kaffe före gudstjänsten! En chans att träffa nya och gamla vänner. Vi ses. :-)

ti 20.5:
- **kl. 19 Förbön och tack:** i Munkshöjens kyrka, Raumovägen 3. Ulla-Christina Sjöman, Liisa Ahlberg.

HELSINGFORS PROSTERI

Församlingsvalet 2014 har temat "Tro på det goda": Kandidatuppställningen, som inletts, avslutas 15.9. Förhandsröstningen äger rum 27-31.10. Valdagen är söndag 9.11. dvs. på fars dag.

Kampens kapell: är öppet vardagar 7-20 och veckoslut och helgdagar 10-18.

Församlingarnas samtalsjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/naatjour Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

DEUTSCHE GEMEINDE

So 18.5. um 11 Uhr: Gottesdienst (Panzig)

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH

Sunday Service in English

10.00: Mellunmäki Parish Center, adress: Korvatunturintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, adress: Apollonkatu 5, Helsinki
16.30: Espoo Cathedral Parish, adress: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 18.5. De stupades dag: Esbo domkyrka kl. 10 (Obs tiden!) tvåspråkig högmässa. von Martens, Wikman m.fl. Uppvaktning vid de stupades gravar efter högm. Kyrkkaffe i församlingssgården.
Hagalunds kyrka kl. 12. Ahlbeck, Bengts. Soppa och väfflor.
Köklax kapell kl. 16 lovsångsmässa. Ertman, Kronlund. Eget program för barnen. Servering.
Kvällsmässa: Södrick kapell ti 20.5 kl. 18. von Martens, Bengts.

Pilgrimsvandring: Otnäs kapell - Hagalunds kyrka - Olars kyrka lö 24.5. Ledare är Pia Bengts. Start med andakt kl. 15 i Otnäs kapell. Bisterv. 8. Kl. 15.45 andakt i Hagalunds kyrka, Kyrkst. 6. Kl. 17 kvällste i Olars kyrka, Olarsb. 4. Kl. 17.30 kvällsmässa i Olars kyrka.
Vårjippo: Tunaberg servicehus, Framnäsängen 4, to 22.5 kl. 14.30 - 17.30. Musik med Swing it. Försäljn. av sommarblommor och perenner samt Aloe Vera-produkter. Förevisn. av möbelrestaurering. Basarbord: handarbeten, bakverk, potatisgröt, väfflor, kaffe, laxsmörgåsar. Lopptorg, lotteri.

Pensionärläger: Mataskärs lägercentrum 18-21.7. Pris 70 € inkl. taxitransport. Anmälan senast 30.6 till Synnöve Heikkinen, 040 547 1856 el. Bea Karlemo, 040 513 0828.
Kretsar för pensionärer & daglediga kl. 13-15: Träffdax i Köklax kapell ti 20.5, Sökö kapell ti 20.5, Kalajärvi kapell to 22.5.
Vigseltider i Esbo domkyrka sommaren 2015: Vigseltider på lördagar under perioden 2.5-29.8.2015 kan i maj 2014 bokas per telefon av medlemmar i Esbo svenska församling och Espoon tuomiokirkkoseurakunta. Bokningarna sköts av Esbo församlingars servicecentral, tfn (09) 8050 2601. Från början av juni 2014 kan de par som hör till andra ev.luth. församlingar höra sig för om lediga vigseltider på lördagar sommaren 2015, tfn (09) 8050 2601. Oberoende av vilken ev.luth. församling man är medlem i kan man kontakta servicecentralen om lediga vigseltider i Esbo domkyrka på lördagar under perioden 1.11.2014 - 25.4.2015.

GRANKULLA

To 15.5 kl 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

Kl 18.30 Bibelkväll: i Sebastos, Kjell Granlund.

Sö 18.5 kl 10 Tvåspråkig gudstjänst: de stupades dag. Ulrik Sandell, Hanna Vanonen, kantor Heli Peitsalo, Sofi Jordan, violin. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna.

Ti 20.5 kl 9.30 Familjelyktans värfest: uppe vid kyrkan.

Kort andakt i kyrkan kl.10, sedan grillfest i lekparken utanför kyrkan.

Anm. till Yvonne Fransman 050-443 0045.

Kl 9.30- 11 Diakonimottagning: ingen bröduddelning.

Kl 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen. En glimt av Frälsningsarmén, Kerstin Seliverstov och Margareta Silander.

Kl 17.30 Smyckeskäll: i dagklubbens kök, Yvonne Fransman.

To 22.5 kl 17 Granidagens försäljning: i centrum, handarbeten och lotteri i samverkan med kyrkoföreningen.

Kl 19.30 Granidagens konsert: i Grankulla kyrka.

Paavali Jumppanen, piano. Fritt inträde. Programblad 5 € till förmån för Kyrkans Utlandshjälp.

Barnläger på Högsand i Hangö: Läger 1. För barn i åk 1-3. Tid 2-4.6.2014. Pris 55 €.

Läger 2. För barn i åk 4-6. Tid 4-7.6.2014. Pris 70 €.

Anm. till kyrkoherdeämbetet tel. 09-512 3722 eller grankulla.sv.fors@evl.fi

Sista anmälningdagen är 22.5! Mer info: Daniel "Faffen" Nyberg, 050-301 7467.

Vid anmälningen behöver vi veta, barnets namn, adress, ålder, dieter, allergier samt vårdnadshavarens kontaktuppgifter.

KYRKSLÄTT

Utflykt till Sjomanskyrkan för ungdomar i åldern 15-24 med specialbehov: lö 7.6. Pris: 5 €. Anmälan senast den 23.5 till gun.petersson@evl.fi, tel. 0500 462 243.

Tvåspråkig gudstjänst på De stupades dag: sö 18.5 kl. 11 i Kyrkslätt kyrka.

Monica Heikel-Nyberg, Tuula Peura, Tarja Viitanen, Mari Sirén. Kransnedläggning kl. 10.45 vid hjältegravarna. Kaffe i församlingshemmet efter gudstjänsten.

OBS! Ingen högmässa kl. 12!

Infotillfälle om församlingsvalet 2014: tis 20.5 kl. 18.30 i församlingshemmet, Församlingssvägen 1. Info för alla, som är intresserade av att kandidera, veta mera om valet eller om hur man kan påverka som förtroendevald. Välkomna!

Kyrkoherdeämbetets tel. (09) 8050 8292:

www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Lö 17.5: Lasaruslördag kl 12-15. Konfirmanderna besöker äldrengar på Koukkuniemi.

Sö 18.5: Gudstjänst kl 10.30 i Pyynikki församlingshem, Inka-Riina Valtonen och Paula Sirén.

Ti 20.5: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG. Vårutflykt till Pyynikki utsiktstorn.

Ti 20.5: Tisdagsklubben SvG kl 13.30-14.30 och kl 14.30-15.30

Ons 21.5: A-män bastukväll i Ilkko kl 18.30. Skjuts från Gamla kyrkan kl 18. Henrik Aaltonen inleder.

VANDA

Café Vardagsängel: lö 17.5 kl. 12-15 ut- anför Dickursby kyrka. Kaffe med dopp till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar. Våra diakoner berättar om församlingens frivilligverksamhet.

Tvåspråkig gudstjänst på De stupades dag: sö 18.5 kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. Gudstjänsten televiseras direkt.

Publiken ombedes vara på plats senast kl. 9.45. J.Silvast, M.Fagerudd, N.Fogelberg, S.Laakso. Oktett ur Pyhän Laurin kuoro/Tikkurilan srk medverkar. Uppvaktning vid hjältegravarna.

Ingen högmässa: sö 18.5 i S:t Martins kapell.

Familjecafé: i samarbete med Folkhäl- san må 19.5 kl. 9-12 i Martinisti försam- lingscentrum.

"Visor vid vindens ängar": - Seniorkör- ren ViAnda bjuder in till kaffekonsert ti 20.5 kl. 16 på Helsinggård, Konungsv. 2. Kaffe serveras fr. kl. 15.30.

Sommarsånger och allsång. Entré 10 e inkl. kaffe med dopp. Dir. Nina Fogel- berg, vid pianot Ingmar Hokkanen.

Hankasalmi skribans startkväll: ti 20.5 kl. 18 i Bagartugan.

Dickursbykretsen: samlas ons 21.5 kl. 14 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28.

Pensionärernas utfärd till Tavastehus: må 9.6. Vi besöker Vanaja kyrka, Fin- lands järnvägmuseum och åter lunch på Vanajanlinna. Start kl. 9 från Dick- ursby och kl. 9.30 från Myrbacka kyrka.

Utfärden är gratis för Vanda svenska församlings medlemmar, övriga betalar 30€/pers. Anmälan senast 28.5 till pastorskansliet, tfn (09) 8306262, eller till diakon Heidi Salminen 050 3301828.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Sö. 18.5 kl. 10: Högmässa, Staffan Söderlund, Sofia Lindroos. Efteråt upp- vaktning vid de stupades grav. Mart- horna bjuder kyrkkaffe. Kyrkskjuts kan beställas via Manne.

On 21.5: Pensionärernas vårutfärd till Skatafé. Skjuts från kyrkan kl. 13.30. Anmälan senast 16.5 till Manne, tel. 0408274583.

Församlingsutfärd: till Salo, Sagu och norra Kimitoön tisd. den 3.6. Anmälan senast 26.5 till kansliet 2450550 eller Manne.

EKENÄS

Obs! Pastorskansliet stängt fr 16.5 p.g.a. personalutbildning.

Högmässa: De stupades dag sö 18.5 kl.10 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, N.Burgmann. Vinterskriftskolans konfir- mation. Uppvaktning och kransnedlägg- ning kl.9 vid de stupades gravar på nya begr.platsen.

Gospeljazz: sö 18.5 kl.18 i Ekenäs kyrka.

Alvi's Dixie Stompers. Program 10€.

Se hela annonsen i VN samt på www. ekenasforsamling.fi

INGÅ

To 15.5 kl 9: ekumenisk morgonbön på Värberga.

Sö 18.5 kl 10, 4 s. e. påsk: de stupades dag, högmässa i Ingå kyrka. Hellsten, Nygård. Uppvaktningar vid de stupades gravar: kl 11.30 Ingå, kl 12.00 Degerby och kl 12.30 Västankvarn.

Ti 20.5 kl 11.30-13.00: vårens sista mat- servering (4 €) i församlingshemmet.

Verksamhet på finska:

To 15.5 klo 19: Nikolausmessu Inkoon kirkossa.

Pe 16.5 klo 19: äijäsauna. Kokoon- numme Pappilaa.

La 17.5 klo 9.30: pyhäkoulu kevätkau- den päättäjäiset seurakuntatalon kel- larikerrokassa.

Ti 20.5 klo 13: lauluryhmä (kevään vii- meinen) seurakuntasalissa.

Ke 21.5 klo 16.45: rukouspiiri Bläckhor- netissa.

Ke 21.5 klo 18: raamattupiiri Bläckhor- netissa.

KARIS

Vårutfärd i vänverksamhetens tecken: To 22.5, start kl. 12.30 från Försam- lingshemmet. Anmäl dig senast 17.5 till Kristina 040 530 1985 eller Ingrid 040 722 7112.

Högmässa: Sö 18.5 kl. 12 i S:ta Katarina kyrka. Kyrktaxi från centrum. Uppvaktning vid hjältegravarna kl. 10.45 i Svartå och kl. 11.30 i Karis.

Bibelgruppen: Må 19.5 kl. 14-15.30 i Svartå träffas i kyrkstugan

Bibelsamtalsgrupp: On 21.5 kl. 19 i För- samlingshemmet, nya delen.

SJUNDEÅ

Diakonikretsen: fr 16.5 kl.13 i förs.hem- met, Gun Venäläinen.

Tvåspråkig gudstjänst: sö 18.5 kl. 10 i kyrkan på De stupades dag, Ismo Tu- runen, Pami Karvonen och Fanjunkars Sångare medverkar. Uppvaktning vid hjältegravarna.

SNAPPERTUNA

sö 18.5 kl 12: Gudstjänst med Tom Berg- man och Pia Nygård

Församlingsutfärd till Ingå och Sjundeå den 24 maj: Vi startar kl 9 och är borta hela dagen. Vi besöker Igmuseum, Degerby kyrka, Gärdskulla museum samt Candis i Ingå. Guidning ingår på samtliga platser. Vi får förmiddags- och eftermiddagskaffe samt lunch. Pris för vuxna 45 €, 7-14 år 20 € och under 7 år gratis. Anmälan senast 19 maj till diako- nen eller kansliet. Välkomna med!

TENALA

To. 15.5 kl. 18: Bönekväll i församlings- hemmet.

Lö. 17.5 kl. 18: Aftonmusik i kyrkan med Henry Jakobsson.

Sö. 18.5 kl. 13: Gudstjänst, Staffan Sö- derlund, Sofia Lindroos, Tom Blomfelt.

Annonsera i

KP
KYRKPRESSEN

Med en annons när du hela Svenskfinland.

Spara energi och pengar!

Du når oss på:
050 329 4444,
050 092 4528

Eller via e-post:
annons@kyrkpressen.fi

www.kyrkpressen.fi

LEDIGA TJÄNSTER

Tammerfors söker dig, SVENSKATALANDE BARNLEDARE!

Om du söker nya utmaningar, är du kanske den vi söker att jobba som barnledare i Tammerfors. Mindre än hälften av jobbet sker i Tammerfors svenska församling med barn- och familjearbete. Resten på finska sidan i samfälligheten, troligen i Domkyrkoförsamlingen. Se närmare på annonsen www.evl.fi/avoimet_tyoapaikat.

Korsholms svenska församling lediganslår en tjänst som BYRÅSEKRETERARE

vid pastorexpeditionen i Gamla Vasa, lön enligt kravgrupp 403. Arbetstiden är 36 h 15 min/vecka. Tjänsten förutsätter lämplig yrkesutbildning samt erfarenhet av kansliarbete och kännedom om den lutherska kyrkans verksamhet. Till arbetsuppgifterna hör medlems- och folkbokföring, kundbetjäning, vid behov sekretäreruppgifter och andra kanslirutiner. Tjänsten förutsätter goda kunskaper i ADB samt god förmåga att använda svenska i tal och skrift samt nöjaktigt förmåga att använda finska i tal och skrift. Den som väljs skall vara konfirmerad medlem av Finlands evange- lisk-lutherska kyrka och uppvisa ett godtagbart läkarintyg. Tjänsten tillträds 01.08.2014, eller om möjligt tidigare, med 4 månaders provotid.

Fritt formulerade ansökningar med avskrift av betyg och arbetsintyg riktas till: Församlingrådet i Korsholms svenska församling och sänds till adressen Adelcrantzgränd 1, 65380 Vasa, senast den 23.05.2014 kl. 16.00. Kuvertet märks med "Byråsekreterare".

På förfrågan svarar kyrkoherde Berndt Berg tel.050-3640938 eller byråsekreterare Ann-Katrin Svensson tel. 050-5818029.

REHABILITERING PÅ HÄRMÄ REHAB

Nu är det dags att ansöka till följande rehabiliteringskurser:

- **Anpassningskurs för personer med cancer** börjar 8.9.2014 (51348)
- **Anpassningskurs för personer med MS** börjar 13.10.2014 (51539)
- **Rehabiliteringskurs för personer med MS** börjar 17.11.2014 (51556)

Fyll i rehabiliteringsansökan *FPA:s blankett KU132r, bifoga B-läkarintyg och lämna in till närmaste FPA kontor. FPA beviljar och finansierar rehabiliteringen samt deltar i resekostnaderna.*

Mera information om ansökningsförfarandet eller Härmä Rehab: *Nina Karlsberg tfn (06) 483 1490 nina.karlsberg@harmankuntokeskus.fi*

Vaasantie 22
62375 Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmarehab.fi

Öppet 1.6 - 31.8 kl. 11-17
Guidningar kl. 11, 13 och 15

info@sagalund.fi www.sagalund.fi

PÖRTOM BIL & TRAKTOR

- * Brännoljaförmedling
- * Märkesservice
- * Traktor och tröskreparationer
- * Reparation av alla fordon o. småmaskiner
- * Shell o. Akcela oljeprodukter
- * Avgas-, bromstest o. besiktningsservice samt OBD-test
- * Däck o. fälgförsäljning, även lantbruksdäck

Velkmossvägen 4
66270 Pörtom
Tel. 06-366 1214
0500-560 974

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam liten familj (mor och 2 barn, 5 och 7 år) söker trivsamt lägenhet, 3-4 rum, med rimlig hyra i Hfors. Tel. 0445260676

20-årig friidrottande man, fysioterap.stud. fr. Österbotten önskar hyra 1:a el. motsv. i Helsingfors fr.o.m. 1.8 (el. tidigare). Tel. 050-406 85 20.

Ungt par söker förmånlig tvåa lr trea på Drumsö/centrala Hfors. Båda har fasta inkomster och kredituppgifterna i skick. Medföljer liten sympatisk tax. Thomas/0503644183

Ämneslärare önskar hyra möblerad etta i västra Hfors (gärna Drumsö) för tiden augusti-februari. Tel. 0505446187/Malena

Skötsam nybliven diplomingenjör söker etta i Helsingfors centrum p.g.a. arbete f.o.m. juni. Tel: 050-3723878

2 rökfria studerandeflickor söker tvåa i centrum av Helsingfors. 0407679937 Melina von Kraemer

UTHYRES

2 rum + kök med inglasad västbalkong i Vasa centrum. 52 kvadrat, ledig från 1.6. Hyra 690 e/mån. + vatten 25e/person. Tel:0500286980

Liten etta och stor familjebostad uthyres på Drumsö. Tel.040-7224351

Mysig gammal mormorsstuga 80m2 med egen trädgård uthyres på Vessö, Borgå. Biltak och garage finns. För mer information ring 040-5481849

DIVERSE

Önskar ni hemvårdstjänst på svenska? Jag erbjuder hemvård/närvård i huvudstadsregionen. Är erfaren, pålitlig och svenskspråkig. Tag kontakt för att höra mera. Tel: 0405534882.

KÖPES

Sälj din bostad i centrala Helsingfors till mig. Lägenhet om 35-60 kvadratmeter är av intresse. Hör av dig till magnus.oster@sfp.fi eller 050 557 2725

Optisk specialaffär

Torggatan 9 Tel. 018-19 226 Mariehamn

Visste du att...

du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

Ålands talman och EU-kandidat
Britt Lundberg

179

Annonsen betald av Britts stödgrupp

Din röst för

- svenska språket
- minskad byråkrati
- småskalighet
- hälsosam mat
- Östersjöns miljö

M Mannfolk

180

Plänboken till höger,
hjärtat till vänsterBERÄTTA OM
DIN FÖRSAM-
LING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografer och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLINGLåt det goda
arbetet fortsätta

Förhandsrösta i EU-valet 14.5-20.5 eller rösta på valdagen 25.5

126

Läs Peter Östmans och Niklas Anderssons valtidsintervju i nästa veckas Kyrkpressen

PETER ÖSTMAN

Riksdagsledamot, Ordförande för KD:s riksdagsgrupp, Ordförande för European Christian Political Movement, Medlem i First Step Forum, Kandidat i EU-valet

Annonsen betalas av KD partiet

OLENIUS - OCH SOMMARENS MASKINER!
WWW.OLENIUS.FI

Rider åk-klippare

Från (R111)
2490€NÄR DU KÖPER
HUSQVARNA R2 16AWD
ÅK-KLIPPARE FÅR DU
TRANSPORTVAGN
PÅ KÖPET!GRATIS
HEMTRANSPORT
UNDER MAJ-
MÅNAD!Service!
Reservdelar!
Transport!
Bruks-
anvisning!

Pålitlig maskinhandel i över 30 år!

Maskinaffär
OLENIUSStoråkersvägen 3,
00720 Helsingfors,
tel. 020 793 1130

Till Salu, ÅLAND

STORSLAGEN UTSIKT I MILJÖSMART VÅNINGSHUS

Redan i vinter kan du bo i ett miljösmart våningshus på Solberget. Solhöjden Ab erbjuder panoramalägenheter som ligger högt uppe på en västerslutning med storslagen utsikt över vattnet, Mariehamns blinkande ljus på natten och båtarna i västra hamnen. Du har cykel-avstånd till Mariehamn. Som en miljögest ingår en cykel per lägenhet.

Totalt 18 lägenheter i fem våningar

- * Lägenheternas storlek från 68 - 100m²
- * Två takvåningar på 126m² (reserverade)
- * Lägenheterna är handikappvänliga och har ljusa och öppna planlösningar
- * Hiss är en självklarhet
- * Samtliga lägenheter har stor inglasad balkong i västerläge med kvällssol
- * Närhet till skog, vatten och stadens centrum
- * Samtliga lägenheter har fantastisk utsikt över Slemmernes vatten och Mariehamn

- * Lägenheterna ligger från 33-35 meter över havet
- * Solhöjden Ab är försedd med miljövänlig energiteknik i form av bergvärme
- * Bygget är planerat att påbörjas i maj 2013 och är inflyttningsklart december 2014

Pris från 226 786 - 382 464 euro (vån1-4)
Gemensam bastuavdelning med relax som även fungerar som övernattningslägenhet
* Aktielägenheterna kan även köpas av personer utan hembygdsrätt som flyttat till Åland

Årets cykelmodeller
har anlänt!

4-hjulsspark

Bäcks Maskinaffär

Vasavägen 646,
Yttermark
Tel. 06-2256 131,
040-5535765

INKAST MATS BJÖRKLUND

Vart är vi på väg?

DE SENASTE månaderna har det i Kyrkpressen skrivits och även på andra håll framförts en del intressanta tankar om framtidens kyrka och hur den kunde gestalta sig. Förstås är vi alltid och har alltid varit på väg mot "framtidens kyrka", men just nu känns väl frågan mer relevant än tidigare. När det förefaller som om marken under våra fötter gungar extra mycket blir det ännu mer väsentligt att fundera på hur vi vill att kyrkan ska utvecklas i framtiden.

Gemensamt för många av de här resonemangen verkar vara att man tar avstamp i det vi har i dag. Vilka strukturer, verksamheter, organ, traditioner, med mera, finns och hur passar de in i framtidens kyrka? Hur kan vi förändra våra mässor och former för att tilltala nya människor? Det är säkert ett gott tillväggångssätt, men jag undrar om vi inte mer borde fråga oss hur vi skulle vilja att kyrkan ser ut i morgon och inte fokusera på vad vi kan ändra i dag. En resplan läggs ju inte i första hand upp på basen av varifrån man startar, utan på basen av vart man vill åka. På samma sätt borde vi ju fråga oss hur vi vill att kyrkan ska se ut och vilka verktyg som krävs för att nå dit, inte i första hand fokusera på vad vi eventuellt kan göra med de verktyg vi redan har.

KYRKANS LIV är en balans mellan att förnya och bevara. Vi behöver förnyas och förändras för att vara relevanta, vi behöver bevara och förvalta för att inte glömma våra rötter och vårt ursprung.

Jag tycker mig ändå se att vi är skickligare på att bevara än på att förnya. När vi förnyar är vi ofta angelägna om att påminna varandra om vikten av att bevara det gamla, däremot är vi i regel inte lika måna om att påminna varandra om vikten av att förändra saker. Vi är bra på att starta verksamheter och processer, men få vill skryta med att de är duktiga på att lägga ner sådant som levt ut sin tid.

Kyrkan står för något bestående som inte förändras genom tiden, men det betyder väl knappast att hon själv behöver vara oföränderlig.

VI TROR på en Gud som är "den samma i evighet", bestående och oföränderlig, men som samtidigt också säger "se, jag gör allting nytt". Vi tror på en Gud som är kreativ. Tänk om den kyrka Han tänkt vi ska ha i framtiden är mycket bättre än den vi har i dag, men kanske på ett lite annat sätt? Kan det tänkas att vi är så upptagna med att sörja det som är på väg att dö att vi inte ser det som kanske kunde födas fram om vi bara låter det ske?

Mats Björklund är far, make, troende och jordbrukare.

"Vi är bra på att starta verksamheter och processer, men få vill skryta med att de är duktiga på att lägga ner sådant som levt ut sin tid."

RADBYTET BO-GÖRAN ÅSTRAND

Ett jämlikt samhälle är ett tryggt samhälle

Fred på jorden. Det var änglarnas budskap i julnatten. Likväl blev Europa den kontinent som har upplevt flest krig. Freden är alltså ingen självklar sak. Det vet särskilt den äldre generationen som gjorde stora uppoffringar för att vi skulle få leva i frihet. Och därför är den europeiska unionens allra främsta uppgift att trygga fred och stabilitet i Europa. EU är alltså något mycket mer än ekonomi och handel.

De senaste månaderna har vi på nytt blivit påmind om hur skör freden är. Rysslands angrepp på Ukraina har skapat ett mycket spånt läge alldeles invid EU:s gränser. Finlands förhållande till Ryssland är för tillfället ansträngt. Här i Finland kan vi omöjligt acceptera det som Ryssland just nu gör. Omistliga

värden som respekt för ett lands gränser och självständighet står på spel.

Men det finns även andra hot mot freden. Freden i den europeiska gemenskapen hotas inifrån av växande sociala klyftor, arbetslöshet och främlingsfientlighet. Vi ser en växande tudelning som innebär att det går bra för rätt många, medan en grupp ställs utanför gemenskapen, däribland unga människor. Vi har redan 120 miljoner människor i EU som lever under fattigdomsgränsen. Undersökningar visar att klyftorna det senaste årtiondet har ökat markant, också i vårt eget land.

Det vi nu ser är ingen tillfällighet. Det här är resultatet av ett synsätt och en politik som prioriterar vinstmaximering och den enskilda individens rätt att för egen del ta ut så mycket som möjligt av det gemensamma. Nyliberalismen som förespråk

kar fri marknadsekonomi utan skatteutjämning håller på att urholka det gemensamma goda som vi tillsammans byggt upp under lång tid.

Den vägen leder oss till ett samhälle där rika och fattiga ställs mot varandra. Då blir god utbildning och kvalitativ sjukvård något som förunnas dem som har tillräckligt med pengar. De mindre bemedlade klassificeras som fattiga och den gemensamma omsorgen byts ut mot allmosor och enskilda människors bidrag. Då får vi ett klassamhälle där alla inte längre har samma förutsättningar.

I EU-valet står omistliga värden som människovärde, jämlikhet och solidaritet på spel. Vad ska vi då göra? Jag menar att nu är det dags att tydligt lyfta fram och värna om de grundläggande, kristna värderingar som det finländska och nordiska samhället är uppbyggt på. Män-

niskovärdet och jämlikheten har sin djupaste grund i att alla människor är skapade av Gud och därför lika värdefulla. Solidariteten har sin grund i Jesu befallning om att ta ansvar för medmänniskorna och värna om de utstötta, fattiga och föraktade. Ansvaret vi har för varandra är så tydligt utsagt att vi helt enkelt inte kan missförstå vad han säger.

Jag vill arbeta för ett stabilt och tryggt samhälle där alla människor har ett värde och upplever sig delaktiga. I ett sådant människovärdigt, jämlikt och solidariskt samhälle växer det sociala kapitalet, d.v.s. gemenskapen och omsorgen. För Europas framtid och freden är de här värderingarna helt och hållet avgörande.

Bo-Göran Åstrand är tjänstledig kyrkoherde i Jakobstads svenska församling och kandidat i EU-valet.

VAL FEDERALISM

Din tysta samverkan utnyttjas

Även en kristen ska rösta i val – såsom en katolik eller muslim. Styr din tro ditt val, ett parti kanske, eller språk och sakfrågor? Det är individuellt. Kyrkpressen har valannonsering så även en sakfråga bör kunna ventileras.

Ukraina, Nato, euron dominerar, men den väsentliga frågan om federalism och mer EU-makt förbigås. De stora i EU vill göra 28 länder till en Förbundsstat – en önskad utveckling. Väljarna önskar mer nationella beslut, ej gemensamma lån, skulder, budgetar, ansvar och så vidare. Något som är bra för Malta eller Cypern är givetvis kanske inte bra för Finland.

SFP tros vägra lämna den mest federalistiska gruppen Alde i EU, vilket vällar problem för den vaksamme väljaren – på vem lägga sin enda röst? Svenska språkets status avgör ej i Bryssels korridor, och ett SFP-mandat är lika mycket vårt i en annan grupp. Men nej. All kritik stämplas som populism, så inget vettigt är att vänta, Dock har Eu-

"Törs ingen stå upp och fordra, förutom i skvallerspalter och Facebook?"

ropa vaknat, en ändring måste komma, och därför förlorar Alde 1/3 av sina parlamentariker och de kritiska blir tredje största gruppen.

Vad kräver läsaren av sin kandidat, sitt parti, eller kräver medborgaren överlag något, utan röstar som alltid? Törs ingen stå upp och fordra, förutom i skvallerspalter och Facebook? Din tysta samverkan utnyttjas av politiker.

FRED KOROLEFF
Helsingfors

POLITIK STÄLLNINGSTAGANDE

Alla röstar väl inte SFP, eller?

Jag blev väldigt förvånad över att Kyrkpressen (och stiftet) öppet börjar flagga för partipolitik! Borde inte kyrkan vara politiskt obunden?

Som bilaga till förra Kyrkpressen kom det valpropaganda från SFP och dessutom tänker biskopen delta i en paneldiskussion med EU-vals kandidater. Trots att föreningen Kristet Samhällsansvar r.f. är med på ett hörn så är ju paneldiskussionen direkt politisk för att främja SFP:s EU-vals kandidater!

Är inte detta en direkt "flagging" för politiskt

ställningstagande?

MÅRTEN HOLMSTRÖM
Borgå

KYRKPRESSEN SVARAR
Nej, KP flaggar inte för något enskilt parti, vilket framkommer såväl i ledaren som i vår EU-kandidatenkät i det här numret. Valbilagorna är inte redaktionellt material utan betalda annonser, något som erbjudits alla oberoende av parti.

MAY WIKSTRÖM
Chefredaktör

TACK UPPFÖRANDE

Den stora berättelsen

Tack särskilt för upplevelsen att få höra och se Boris Salo uppföra Markusevangeliet under Kyrkhelgen i Munksnäs kyrka! Evangeliet blev verkligen levande. Hoppas det blir många uppföranden i Svenskfinland så att andra också får ta del av den stora berättelsen.

REGINA KREANDER
Grankulla

KLÄNNING ÅR

Kepsklännning till 1966

I artikeln om diakonissanstaltens förnyade museum i KP 18 stod att sista gången diakonissor vigdes i så kallade kepsklännning var år 1961, men det rätta året är 1966. Följande år, när Diakonissanstalten fyllde 100 år, vigdes diakonissor i en ny och enklare festklännning.

KARIN STRANDBERG
ledande diakonissa

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

KYRKLIG JARGONG

"Jag föreslår ett gemensamt projekt: Avslöja de hemskaste insider-uttryck och kyrkojargong som du hört i kyrkliga sammanhang."
Kanslichef Jukka Kesitalo på Facebook.

IDENTITET SPRÅK

Kristet språk snart borta

Vad händer när två identitetssvaga studieförbund – Sensus och Bilda – slås ihop? Frågar sig ledarskribenten Joel Halldorf i tidningen Sändaren. Han tror att när de kyrkliga organisationerna ger upp "sitt

språk" förlorar de något av sin identitet.

"När det teologiska språket försvinner från hemsidor och officiella dokument – hur lång tid tar det innan kunskapen försvinner ur organisationen som helhet?" skriver Halldorf.

NÄRA DIG

VALET HAR BÖRJAT! Vem av oss skickar du till Bryssel?

172

Borgarsdóttir Sandelin Silja

173

Böling Alina

174

Donner Jörn

175

Gestrin Christina

176

Gustafsson Åsa

177

Heijnsbroek-Wirén Mia

178

Jerkku Sven

179

Lundberg Britt

180

Mannfolk Niklas

181

Månsson Björn

182

Nygård-Fagerudd Wivan

183

Nylund Mats

184

Näkkäljärvi Klemetti

185

Oksanen Michael

186

Rantala Marcus

187

von Smitten Karl

188

Storgård Päivi

189

Timonen Marlén

190

Torvalds Nils

191

Åstrand Bo-Göran

Europaparlamentsvalet 25.5.2014 | Förhandsröstning 14–20.5.2014

Hur kunde Jona få plats i fiskens mage? Den unga församlingsspastorn fick frågan under sitt besök i söndagsskolan. Pastorn funderade en stund och svarade: Det var för att Jona var en av de mindre profeterna.